

NAPUŠTENI RANČ

Will Benton:

NAPUŠTENI RANČ

WILL BENTON: NAPUŠTENI RANČ
Naslov originala: WILD HORSE MESA
Copyright: Robert Hale Ltd.
Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski redatelj
Prijevod: Višnja Bešlić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« – Direktor OOUR-a: Sead Saračević – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM – Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 180, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 200

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6.1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Jahali su već trideset dana.

Obojica su bila kršni momci. Bili su prosječne visine, čvrste građe i jakih mišica, u dobi između dvadeset pet i trideset godina. Jedan od njih, Norm Candless, imao je tamne oči i crnu kosu, a drugi, svjetloput bio je Bob Corbett.

Corbett je bio iz Teksasa. Govorio je sporo, uvijek je bio nasmijan, ali je zato budno pratio sve oko sebe, vagao čak i vlastite riječi i imao dobar smisao za procjenjivanje ljudi.

Norm Candless nije bio tako brz na jeziku i rijetko se smijao. Porijeklom je bio Meksikanac, a možda je čak imao i nešto indijanske krvi. Ponekad je svojim ponašanjem pokazivao da bi mogao biti i jedno i drugo.

Kad je bio u neprilici, Bob Corbett mogao je zadržati osmijeh na licu čak i dok je povlačio obarač. Norm Candless to nije bio u stanju. Ako je u tučnjavi bio spreman da ubije, to se na njemu jasno vidjelo. Imao je hladan čelični pogled i ledeni izraz lica. Čak i kad je bio naj-

bolje volje, Norm se rijetko smijao, u svojim lošijim danima to nikad nije mogao.

Jedini čovjek koji je Norma Candlessa mogao nasmijati do suza je bio Bob Corbett. Dobro su se slagali. Ponekad su obojica bila vrlo djetinjasta, ali kad je trebalo, ponašali su se vrlo zrelo i odraslo. I, što je najvažnije, bili su vrlo odani jedan drugome. To je bio rezultat sedam godina provedenih u istoj ćeliji u kaznionici Leavenworth.

Poznato je da toliko godina zajednički provedenih u zatvoru može ljude zbližiti kao braću, ili od njih napraviti vječne neprijatelje. Candless i Corbett bili su ovo prvo.

Odvažnost je bila zajednička osobina obojice. Navikli su na težak život od najranije mladosti, pa nije bilo nimalo neobično što su se takvu životu vratili i nakon izlaska iz Leavenwortha.

Obojica su živjela vrlo jednostavno. Candless i Corbett obično su jeli grah i tripot na dan iz jednostavnog razloga što je bio jeftin. Osim toga, za kuha-

nje nije trebalo veliko umijeće, nego samo malo vode i lonac. To su uvijek imali. Ako je trebalo jesti grah triput na dan u toku šest mjeseci, oni su to bili spremni učiniti bez ijedne riječi žalbe ili prigovora. Čak su se nakon ručka katkad i našalili na svoj račun. Bio je to uglavnom crni humor.

Jednako je bilo i s njihovim poslom. Jedino što ih je zanimalo nakon izlaska iz Leavenwortha bilo je to da žive slobodno. Svoju slobodu nisu bili spremni prodati ni za kakav novac. Posao ih nije previše zanimalo, ni brinuo. Za trgovinu baš nisu imali smisla, pa takvim poslom nikad nisu ni pokušavali zarađivati za život. Potkivanje konja osiguralo bi im kakvu-takvu zaradu u nekom manjem gradu, ali to ih nije osobito privlačilo.

Hvatanje divljih konja nije bio osobito opasan ni naporan posao, ali ljudi koji se time bave žive daleko od svjetla grada. A njima je upravo to i odgovaralo. To je bio jedan od najslabije plaćenih zanata, s vrlo neodređenim prihodima, jer se nikad nije znalo na kojem će se sajmu životinje prodavati i po kojim cijenama. Candlessa i Corbetta to nije nimalo smetalo.

Postoji samo jedna stvar koja čovjeka može istinski privući ovom poslu: živi se daleko od ljudi. To je život bez ikakvih obveza prema drugim ljudima. Čovjek je sasvim slobodan. Ima li bilo kakav razlog da želi biti dalje od gužve i hoće živjeti kao samotnjak, hvatanje divljih konja pružit će mu upravo ono što traži.

Candless i Corbett bili su pravi nomadi koji su lutali gole-

mim prostranstvima Nevade i ulazili u gradove samo onda kad su kretali za zaradom.

Bilo je kasno poslijepodne.

Norm je ležao naslonjen na svoje sedlo i odmarao se promatrajući u daljini obrise jezera Pyramid, oko kojega se na sve strane širila prostrana ravnica. Sve je bilo mirno, bez daška vjetra.

Bob Corbett je za to vrijeme nastojao da se dim vatre, na kojoj se upravo kuhao njihov uobičajeni ručak, ne širi uokolo. Nije htio da tako privuče nepoželjne posjetioce. Zavirio je u lonac. Grah je bio gotov. Dohvatio je dva limena tanjura, jedina koja su imali. Napunio ih je grahom i pružio jedan Candlessu, a drugi smjestio sebi na koljena.

Jeli su polako. Nije im se žurilo nikamo.

Njihovi su konji pasli u blizini.

Candless ih je pogledao, kako bi se uvjerio da su još ovdje, i rekao:

– Mislim da su konji najvjernija stvorenja. Dosad mi nikad nije dosadilo biti u društvu samo s konjem. A tebi?

– Ne.

– Konj te nikad neće iznevjeriti. U ljudi to nije tako. S njima nikad ne možeš biti siguran da ti neće zabiti nož u leđa.

– Slažem se. Od ljudi mi je ponekad već zlo u želucu. Od njih nisam navikao na dobre stvari u životu. Sretan sam što ne živim u gradu. Konji su ipak najveći prijatelji.

Corbett je završio s jelom.

– Kad smo već kod konja – rekao je – hoćeš li mi objasniti kako si zamišljaš da na ovomu

prokletomu mjestu postavimo stupicu za mustange? Najviše je drvo ovdje visoko samo tri metra i udaljeno odavde barem pedesetak kilometara. A ovo vražje jezero tako je veliko da ih ne možeš ni pogledom pratiti kad idu na pojilo.

Candless je i dalje jeo.

– Dobro – promrmljao je – ti ćeš onu užad od trave koju smo jučer pronašli postaviti na ona mjesta kojima prolaze na pojila. Mislim da će to biti najjednostavniji način. Tako to rade Piuti.

– Razumljivo – komentirao je Bob, ispustivši oblak dima iz cigarete. Zmirkajući je gledao Norma, jer kroz dim nije najbolje vidio.

– Vidi se da nisam iz tih krajeva – dodao je – jer nisam baš najvještiji u ovim stvarima.

– Upaljena cigareta mu je visila obješena na njegove široke usnice, a on je promrmljao zadržavajući je u ustima: – Ti si iz plemena Piuta?

– Ne! To je kao da pitaš čovjeka iz Teksasa je li on možda iz Missourija!

Norm Candless ustao je i osluhnuo. Pogled mu se zaustavio na udaljenoj točki.

– Možda mi se samo čini – rekao je. – Nismo pravili dim, niti smo bilo čime obznanili da smo ovdje. Ipak, mislim da ćemo imati posjetioce.

Bob je samo kimnuo, gledajući u istom smjeru. Zemlja je bila siva, na sve se strane širila prostrana ravnica. Trava je bila niska i suha. Crna se točka sve više približavala. Sad se već jasno moglo razabrati obrise šestorice jahača koji su se laga-

nim kasom približavali njihovu logoru.

– Namirisali su vatru – rekao je Bob i nastavio: – Ili su nas ugledali i pratili već otprije.

Candless je na to samo odmahnuo glavom. Razmišljao je o nečemu drugom. On i Corbett jahali su ovuda tri dana i tri noći a nisu vidjeli nikoga osim jednog starog naselja Piuta, gdje su Crvenokošci sušili meso i skupljali travu. Ondje nije bilo ni jednog rendžera, ili ih oni nisu bili u stanju pronaći ili vidjeti.

– Zanima me samo odakle su stigli? – Norm se tiho upitao, promatrajući netremice jahače koji su se približavali. – Ne bih rekao da su iz indijanskog sela jer su bijelci.

– Vjerojatno ovdje negdje u blizini postoji nekakav ranč koji nismo vidjeli. A oni su sasvim sigurno kauboji.

– I ja se nadam – promrmljao je Candless, otpuštajući pojas na kojemu je visio kolt.

– Ovo će biti vražje mjesto za borbu. Nema nikakva zaklona niti imamo kamo pobjeći, bude li zatrebalo...

Corbett se sagnuo, posuo pijesak preko žara na mjestu gdje su pripremali ručak i stavio lončić s kavom i konzervu od graha na stranu. Napravio je to onako kako to može učiniti čovjek čije su misli usredotočene na nešto sasvim drugo i čije ruke mehanički rade.

Nakon toga premjestio je šesir prema čelu, otpustio pojas s revolverom nešto niže i posegnuo u džep za vrećicom s duhanom.

– Kao da smo prikovani za ovu prokletu stijenu. Ne može-

mo učiniti ništa nego sjediti tu i buljiti ispred sebe.

Jahači su se napokon približili dovoljno da se po njihovu izgledu moglo zaključiti kako su to kauboји. Jedan je od njih na leđima imao malu naprtnjaču, a ostali čuturice sa vodom ili čak ni to. Svi su bili naoružani. Puške su visile ispred njih obješene o sedlo a ne na leđima, tako da su ih, ako bi zatrebalo, što brže mogli imati u rukama.

Jedan od njih bio je predvodnik. Bio je tamnopusit i imao je bradu. Čvrste građe, širokih ramena, i gotovo da nije imao vrat – činilo se da je glava usadena u ramena. Ostali su bili mladi od njega. Ni jedan od njih nije imao ni grama suviše težine. Svi su bili suhonjavi, mršavi ljudi ozbiljna izgleda i gotovo su nepomično sjedili u sedlima. Njihov je voda jedini svojim izgledom odudarao od ostalih. Nosio je kolt, obješen na sjajnom opasaču i graviran srebrnim ukrasima. Bio je odjeven po posljednjoj Saint Luis-modi, ali je unatoč tome izgledao vrlo ozbiljno i službeno.

– Ovo neće dobro završiti – promrmaljao je Bob kad je ugledao lica došljaka. – Pogledaj samo onoga velikog, starog bradatog čovjeka. On im je vođa.

Jahači su jašući bez riječi sve više usporavali dok su se približavali Candlessu i Corbettu

II

Ima nekoliko nepisanih zakona na Zapadu, ali jedan koji svatko poštuje pravo je na privatni život. Zapadnjak nikad

neće pitati drugoga ništa o njegovu privatnom životu.

To pravilo ima i nekoliko izuzetaka. Na sudu nema pitanja koja mogu ostati bez odgovora. Sličan je izuzetak ovom pravilu bio kad je šestoro ljudi stajalo nasuprot dvojici, a stari je bradonja, sjedeći u sedlu na dobro timarenu konju crne, sjajne dlake, upitao gledajući ravno u Norma i Boba.

– Momci, otkud stižete i što tražite ovdje?

– Lovci na mustange – kratko je odgovorio Norm, prelazeći pogledom od jednoga do drugoga došljaka.

Corbett ga je nadopunio:

– Ja sam iz Teksasa. Moj je prijatelj s teritorija Indijanaca.

– Tako i izgleda – rekao je veliki bradati čovjek ne skidajući pogled sa Normana Candlessa. – Momci, prekršili ste zakon. Ovo je privatni posjed i prolaz strancima nije dopušten. Ja sam Jack Daggett. Ovo su moji ljudi. Vlasnik sam čitavog područja oko jezera Pyramid. Ovo je moja zemlja a prostire se dokle vam pogled seže. Osim toga, ovdje više nema divljih konja, pa na mojoj zemlji nemate što tražiti. Nekad ih je bilo, ali su ih Piuti godinama lovili i istrijebili.

Njegove su riječi bile oštre i grube. Osim toga, rekao je i dvije vrlo prozirne laži. U tri dana, koliko su Norm i Bob jahali ovim krajevima, vidjeli su toliko divljih konja da su mogli pretpostaviti kako ih ima i četiri stotine. Druga je laž bila još plića: Norm i Bob vidjeli su ispred sebe na stotine milja nepregledne ravnice, a toliko zemlje na ovom području još nikad ni-

je posjedovao samo jedan čovjek.

— Bilo bi vam najpametnije da spakirate svoje prljave deke — rekao je Jack Daggett grubim, promuklim glasom — i da se što prije izgubite odavde. Noćas još možete ovdje prespavati, ako to želite, ali ujutro vas više ne bih htio vidjeti na ovom mjestu.

Daggett je pričekao još trenutak. Norm i Bob nisu progovorili nijednu riječ. Nisu se slagali, ni protivili. Bradati je čovjek samo mahnuo rukom i time dao znak za kretanje svojim ljudima, okrenuo se i odjahao prema sjeverozapadu.

— Upravo tako — promrm-ljao je Bob, gledajući za šestoricom jahača. — On ima sve, pa čak i zrak koji udišemo. Znaš što mislim, Norm?

— Znam. Upravo mislim isto. Jack Daggett je prokleti lažov. — Norman se sagnuo i dohvatio svoju šalicu kave. — Ali, ja ću ti reći što mislim: ova me skupina upravo zadivila. Jesi li malo bolje pogledao ljude koji su pratili gospodina Daggetta?

Bob je prekrizio noge i sjeo, zabacio šešir na leđa i dodao:

— Mislim da ih on plaća i radi drugih stvari, a ne samo radi čuvanja krava. Znaš li ti gdje se ovdje krije Daggettova kuća?

Norm se osmjehnuo i skočio na noge:

— Pretpostavljam da imam dobru ideju kako bi to mogli saznati — rekao je i pokazao rukom prema konjima koji su u blizini mirno pasli.

Osedlali su konje i za početak krenuli okolnim putem, jer nisu htjeli još jednom sresti Daggetta i njegovu oružanu pratnju.

To je pravi naziv za njegovih pet ljudi. Oni su bili kauboji samo usputno, a ono što su zapravo radili, čini se, više je vezano za kolt ili pušku, nego za stoku. Bili su to očito profesionalni revolveraši i ta je spoznaja još više rasplamsala Corbettovu i Candlessovu znatiželju.

Prva stvar koju su morali utvrditi bila je da sa staze kojom su kretali ne vide Daggettove ljude, što je značilo i to da ni Daggett ne vidi njih. U prilog im je išlo suho vrijeme, bez kiša koje u ovim krajevima nisu padale već mjesecima. Šestorica jahača ostavila su za sobom u prašini jasan trag koji bi i dijete moglo slijediti bez teškoća.

Daggettov trag vijugao je oko jezera. Staza se mjestimično provlačila između crnih, oštih stijena, koje su Norm i Bob uočili već prije dva dana, kad su jahali ovim krajem. Prolazili su ispod stijene koja se nadvila iznad uskog puteljka. Na sredini toga masivnog kamenog bloka ugledali su crtež čovjeka koji se nekim primitivnim oružjem bori protiv životinje čiji su se obrisi slabo vidjeli. Bio je to prethistorijski crtež. U Nevadi se još može naći mnogo takvih indijanskih crteža koje su za sobom ostavili primitivni ljudi a vrijeme ih nije izbrisalo.

Trag Jacka Daggetta i njegovih ljudi nije vodio ispod klisure, što je značilo da su prošli zaobilaznim putem. To su vjerojatno učinili zato što su htjeli imati što bolju preglednost i uvjeriti se da ih nitko putem ne slijedi. Daggettov trag dalje je vodio prema širokom, dobrom utabanom putu te se zatim izgubio među visokim stablima

što su očito nešto skrivala čak i od očiju onih koji su nastojali vidjeti više od ostalih.

U trenutku kad su ugledali ovo drveće, Norm i Bob su se okrenuli i pošli natrag. Već je bilo pomalo kasno za taj potez, ali oni još ni tad nisu bili svjesni svoje pogreške.

Posljednje zrake sunca obasjale su između lišća krov kuće koja se nazirala u daljini. Ispred kuće račvali su se puteljci i vodili u različitim smjerovima.

— Vjerojatno ima prilično vode kad ovdje rastu jablani — napomenuo je Bob.

Norm Candless skinuo je šešir, polaganom kretnjom zagladio kosu i dodao:

— Osim toga, ima i dobro skriveni prilaz kući, što znači da ne želi da mu se bilo tko mota okolo.

Corbett je na to imao spreman odgovor:

— To znači da je ponekad dobro imati nepotkovana konja. Razmišljao sam o tome još kad nam je prilazio. Ni jedan jedini od njegovih konja nije bio potkovan.

— Moram priznati da na to nisam obraćao pažnju. Ali u zemlji punoj divljih konja to je dobra ideja! Tko ovdje može razlikovati trag jednoga konja od drugoga?

Corbett je čvršće pritegao uzde i povikao:

— Možda bi zaista bilo bolje da požurimo do našeg logora i učinimo onako kako je bradonja rekao: smotamo deke, skupimo ostatak stvari i krenemo s ovoga prokletog mjesta.

Na to je miran, staložen glas iza njih progovorio:

— Momci, to je najpametnija stvar koju ste dosad rekli! Samo vam je pala na um malo prekasno. Trebali ste se toga sjetiti još dok ste bili u svom logoru.

Bob je ostao zatečen, paleći cigaretu. Norm je bio u boljoj obrambenoj poziciji, ali se ipak prema došljacima okretao vrlo lagano i oprezno. Kad je ugledao dvojicu Daggettovih ljudi kako mirno sjede na svojim sedlima s puškama prislonjenima na koljeno spremni za paljbu, napustio je svaku pomisao na borbu.

— Baci cigaretu — naredio je jedan od njih.

Corbett je poslušao. — Tako, a sad odbacite oružje... Polako, momci, polako...

Obojica su bili razoružani u trenutku. Bob je pokušao izgladiti stvar.

— Dobro, momci — rekao je. — Učinili ste svoje. Točno kako je gospodin Daggett rekao — mi smo ovdje nepoželjni. Ne mislimo vam dalje smetati. Kako bi bilo da zadržite naše puške i jednostavno sve ovo zaboravite?

Došljaci su ih i dalje gledali mrkim pogledom. Jedan od njih imao je revolver s izrezbarenom drškom i široki sombrero na glavi. Bio je nizak i bljedunjav obraza gotovo mrtvačke boje. Njegove su oči bile bezizražajne, imao je kukast nos, a tanke usnice gotovo se i nisu vidjele.

— Već sam vam rekao: prekasno je! A reći ću vam još nešto: ne izazivajte, jer ako izbije tučnjava, obojica ste još jako zeleni. Do vraga, sjedili smo ovdje pola sata čekajući vas! Znali smo da ćete doći. Da ste imali

imalo pameti, ne bi dolazili ovamo.

Drugi jahač prekinuo ga je riječima:

— Ostavi sad te razgovore, Concho! Svršimo s tim! Kasno je, još imamo prilično posla a, osim toga, gladan sam. A vas dvojica, ruke uvis i polako krenite stazom do onog drveta. Bez iznenađenja, molim!

Bilo je prekasno da se učini nešto. Staza se penjala uz mali brežuljak bez ijedna grma. Nije bilo ničega što bi mogli iskoristiti u svoju korist. Njihove su puške ostale u travi.

Kroz tamne sjene stabala ugledali su ispred sebe zgrade ranča. Gotovo čitava fasada bila je od opeke i imala visoko izvučene strehe. Glavna je zgrada bila slična utvrdi i imala je duboko uvučene prozore, jer su zidovi bili debeli barem jedan metar. Glavna ulazna vrata bila su od debele hrastovine i isto tako duboko uvučena u fasadni zid. Zgrada je bila niska i dugačka, s natkrivenim trijemom s prednje strane. Malo dalje od nje bila su ostala manja zdanja koja su služila kao spremnice, staje, štaglji. Sve se to još krilo u sjeni visokih stabala. Promatrajući tu zelenu oazu, Bob Corbett pitao se u sebi odakle se ovdje stvorilo toliko zelenila i drveća kad jašući ovim krajem danima nije vidio ni jedan grm, a kamoli panj ili čak deblo.

Jack Daggett stajao je naslonjen na ogradu od debele hrastovine, promatrajući jahače kako mu prilaze. Bio je gotovo nepomičan i strogim je pogledom pratio svaku kretnju Corbetta i Candlessa.

Norm je lagano prišao ogradi i ovdje se zaustavio. Bob je slijedio njegov primjer. Jack Daggett napokon je podigao svoj ledeni pogled i kimnuo došljaci-ma. Pošao je prema njima. Candless i Corbett sad su prvi put uočili da hramlje. Dok je sjedio na konju, odavao je dojam snažnog čovjeka, širokih ramena i čvrstih mišića. Takav je i bio. Sad je izgledao čak deblji i činilo se da po težini odgovara dvojici prosječnih ljudi. Mogao je imati između četrdeset i četrdeset pet godina, ali je zbog brade izgledao nešto starije. Njegov veliki nedostatak bila je hroma noga, zbog koje na zemlji nije bio ni tako siguran kao na konju.

Daggett je pogledao Concha. Ništa ga nije pitao, čak nije ni podigao obrvu kao znak pitanja, ali je Concho sve shvatio.

— Ovi žutokljunci pratili su nas čitavim putem, gospodine Daggett. Pričekali smo ih i kad su se zaustavili ugledavši kuće u daljini, mi smo ih razoružali. To je sve.

Daggettove oči izgledale su još hladnije ispod gustih, tamnih obrva.

— Momci, nismo se razumjeli. Sa zadovoljstvom bih vam dopustio da na onomu proplanku ostanete do sutra ujutro. Ne dulje. Na žalost, zlorabili ste moje gostoprimstvo.

Okrenuo se i pogledao jednoga od svojih ljudi, koji je skrštenih ruku stajao ispred štaglja. Nije mu ništa rekao ni naredio, ali ovaj je odmah spremno krenuo naprijed. Concho i njegov mrzovoljni pomoćnik, koji su dopratili Boba i Norma, također su im prišli. Concho je us-

put uzeo par prašnjavih, već poderanih rukavica i oblačio ih, hladno se smiješeci.

Iz mračnog predvorja zgrade izašla su još dvojica. Dok su prilazili, nitko od njih nije progovorio ni riječ, ali to nije ni bilo potrebno. Sedam godina provedenih u najstrožem federalnom zatvoru očvrstnulo bi svakog čovjeka, pa tako i Boba Corbetta i Normana Candlessa. Njih dvojica malo su se odmaknuli od svojih konja i okrenula jedan drugome leđa.

Jack Daggett naglo je podigao ruku. Na to su njegovi ljudi prišli dvojici uhvaćenih i opkolili ih. Daggett je rekao:

— Momci čini mi se da ste ovaj put previše njuškali. Zanimljivo. Na žalost, to vam se mora osvetiti. — Zastao je, ne skidajući pogled s Boba i Norma. Sad me slušajte malo bolje. Jer kad se sve ovo završi, možda nećete biti u stanju da još nešto čujete. Kad se vratite do vašeg logora, spakirajte svoje stvari i nestanite. Možda će već biti ponoć kad stignete onamo, ali to vas ne smije spriječiti da odmah krenete. Obecavam vam da ću osobno doći ujutro provjeriti jeste li još ondje i ako vas još jednom nađem, mogao bih izgubiti strpljenje.

Vratio se nekoliko koraka unazad, rukom zagladio gustu bradu i grubo se osmijehnuo, tako da su mogli vidjeti i njegove velike, bijele zube.

— Dobro — rekao je svojim ljudima i ponovo se naslonio na debelu hrastovu ogradu, odakle je imao izvanredan pogled.

Bob je gledao ljude koji su im se približavali. Norm je ra-

menom lagano gurnuo u leđa i rekao:

— Sruši Concha! On ima nož. Tako bi se već dalo razgovarati.

Corbett je i dalje gledao Daggettove ljude koji su im se već približili gotovo na pet metara i rekao:

— Norm sjećaš li se što je stari ubojica Clancy Morgan govorio o tučnjavama protiv ovakvih bandi? Mislim da nikad nećemo imati bolju priliku da saznamo je li stari Morgan nešto ispričao prije nego su ga objesili, i je li uopće znao o čemu je govorio. Zapamti, čovjek ima četiri jaka oružja, dvije šake i dvije noge. Ako od straha ne izgubi glavu, barem se može braniti.

III

Nasuprot njima stajao je Daggettov čovjek koji se, čini se, obično blo izazivač. Imao je slomljen prednji zub što je već sasvim pocrnio, veliki ožiljak na obrazu i vodenaste, bezizražajne oči. Imao je jake mišiće i očito je pretukao toliko ljudi da je dobro znao kako se to radi. Obruč oko Boba i Norma sve se više sužavao, a čovjek s ožiljkom naglo je istupio jednom nogom naprijed, držeći u ruci nož. Jurnuo je prema Corbettu.

Corbett je uzmaknuo i čovjek s ožiljkom promašio ga i posrnuo s nožem u ruci. Corbett ga je naglo udario nogom, on je zateturao, još držeći nož u ruci, i to ga je skupo stajalo. Pao je na nož, krv se zacrvenila. Kau-boj je pokušao stati na noge, ali nije uspio. Zaglavinjao je i ote-turao nekoliko koraka, zatim ponovo pao, obliven krvlju.

Jack Daggett je uzviknuo.

– Krv, momci pripazite!

Concho je sve to promatrao sa strane. Ovaj incident shvatio je kao opomenu. Stisnuo je šake i dalje netremice gledajući Boba i Norma. Kauboj do njega, međutim, izgledao je spremniji za borbu. Stajao je naslonjen na jednu nogu, s ramenom nagnutim naprijed i čekao trenutak da se ubaci u borbu. Bob je pratio svaku njegovu kretnju, jer je odmah shvatio da je ovaj mnogo opasniji od Concha. Concho je već na prvi pogled odavao dojam čovjeka koji nema previše volje ni interesa miješati se u tuđi posao, a kamoli se ubacivati u borbu ondje gdje već ima dovoljno drugih. Pogriješio je.

Norm Candless je rekao:

– Hej, momče, dođi bliže!

Daggettovi ljudi nisu ništa govorili, bili su oprezni, ali ne prestano u kretanju i spremni na borbu. Njihov obruč sve se više sužavao.

Concho je iznenada jurnuo na Corbetta. Bob to nije očekivao, te se u posljednjem trenutku uspio izmaknuti toliko da ga Concho ne udari šakom u čelo. Ruke su im se ukrstile i Bob je uspio uhvatiti Concha za podlakticu i snažno je izviti prema van. Concho se izvio zaurao od boli i ustuknuo. To je bio pravi trenutak da se kauboj koji je stajao pokraj Concha ubaci u borbu. Bob se više nije mogao obraniti. Protivnik ga je udarcem gotovo onesvijestio, što mu je Bob pokušao uzvratiti sljedećim udarcem nogom u trbuh. To je bio čovjek kojega se trebalo čuvati. Bio je brz, dovoljno hrabar da uvijek prvi napada i imao jak udarac.

Sljedeća su dvojica jurnula na Candlessa. On je naglo skočio u stranu i tako uspio izbjeći i udarac prvoga. Zatim se naglo okrenuo i šakom udario drugoga točno u Adamovu jabučicu, na što je ovaj zakolutao očima i već primio drugi udarac u trbuh.

– On više nije opasan – pomislio je Candless.

Bio je to već drugi Daggettov čovjek koji je odustao od borbe. Još su preostala četvorica koji su i dalje nastojali iscrpiti posljednje snage Candlessa i Corbetta. Jack Daggett je još stajao naslonjen na ogradu trijema, ali se više nije smijao. Činilo se da on nije bio osobito zainteresiran tko će u ovoj borbi pobijediti, niti je bio posebno zadivljen vještinom i spretnošću Candlessa i Corbetta, nego je jednostavno sve što se ispred njega odvija promatrao s nekom vrstom znatiželje.

Concho je odjednom uzviknuo:

– Na njih! – i istog trena jurnuo na Boba Corbetta, pokušavajući mu uhvatiti obje ruke i tako ga barem na trenutak onesposobiti za borbu. Corbett je uspio uzmaći. Uhvatio je s obje ruke Concha za prsluk i protresao ga. Nogom ga je obuhvatio oko potkoljenice i u trenu su se obojica našli na zemlji. Concho je pao na leđa i udario o kamen. Promrmljao je nešto nerazgovjetno, pokušao se pridići, ali nije uspio. Glava mu je ponovo pala.

Corbett u tom trenutku nije bio svjestan svega što se događa oko njega, jer su istodobno još dvojica nasrnula na njega. Ovaj je put on bio u nepovoljni-

jem položaju. Nije se uspio dići onako brzo kako je trebalo. Osjetio je samo nekoliko jakih udaraca čizmom u leđa, vrat i glavu. U trenutku mu se zabijelilo pred očima. Ostale udarce više nije osjećao. Nije čuo ni Normanov glas koji ga je pokušavao dozvati. Onesvijestio se.

Ali to nije zaustavilo Normana Candlessa ni za trenutak. Borio se protiv dvojice. Čvrstim udarcem šakom pogodio je jednoga od njih ravno u arkadu. Taj je nagonski podigao ruke prema čelu i istog trena primio sljedeći jači udarac. Zateturao je, pokušavajući još jednom nasrnuti na Candlessa, ali bezuspješno. Drugi od njih dobio je udarac ispod uha i tako jak da je kauboj u trenutku izgubio ravnotežu. Posrnuo je i pao udarivši glavom o deblo i nije se više micao.

Jack Daggett, koji je sve ovo promatrao naslonjen na ogradu, ne trepnuvši okom, sad se uspravio i mahnulo rukom. Krvi je bilo posvuda, čak se i u zraku osjećao njen miris.

Daggett je rekao:

– Zadržite ga!

Preostali Daggettovi ljudi uspjeli su uhvatiti Candlessa za nadlaktice. Više se nije branio. Daggett je krenuo odmjerenim korakom. Snažnim udarcem Normanu je razmrskao nos i sljedećim isto tako jakim gotovo mu odbio uho. Daggett je u ovoj neravnopravnoj borbi zaista uživao iako nije koristio ni polovicu snage za udarce dovoljno jake da sruše čovjeka.

Norm se s krajnjim naporom održavao na nogama, iako je na trenutak gubio dah. Daggett se na to hladno nasmijao i nastavi

vio udarcima. Ovaj ga je put pogodio ravno u čeljust. Candless se počeo rušiti i Daggettovi su ga ljudi morali čvršće pridržavati. Napokon su ga pustili i Norman je ostao ležati na zemlji nedaleko od svog prijatelja.

Jack Daggett mirno se okrenuo pošao prema kući i ponovo se naslonio na ogradu, kao da se ništa nije dogodilo.

Hladnim pogledom promatrao je svoje ljude koji su ležali na zemlji ili se pokušavali pridici. Jedan od njih bio je nepomičan i nije pokazivao nikakve znakove života. Daggett ga je bolje osmotrio i rekao:

– S njim je gotovo. Morat ćemo ga zakopati. To samo znači da ste slabi borci.

Norman Candless i Bob Corbett još se nisu osvijestili.

– Cal! – viknuo je Daggett jednomu od svojih ljudi.

– Priveži čvrsto ove lovce na mustange za njihove konje i pošalji ih putem kojim su došli prema njihovu logoru!

Concho je ispirao hladnom vodom modricu što ju je dobio i uzviknuo:

– Bilo bi bolje da smo ih do tukli! Pustite mene da to učinim!

Jack Daggett nije se složio s tim prijedlogom.

– Čuo si što sam rekao, Concho! Vežite ih za sedla i neka se nose u svoj prokleti logor!

Daggett se na to izgubio iza velikih, širom otvorenih vrata glavne zgrade.

Njegovi momci i dalje su negodovali.

– Gospodin Daggett pravi veliku pogrešku s ovom dvojicom – rekao je jedan od njih.

– Bojim se da bi mu se to mo-

glo osvetiti. Trebao je Conchu dopustiti da ih smiri do kraja, pa bi ih ovdje zakopali i o tome se više ne bi govorilo.

Ali nitko od njih nije ni pokušavao uvjeriti Daggetta da bi trebao postupiti drugačije. Njegova riječ za njih je bila zakon. Napravili su onako kako je gazda naredio. Privezali su Candlesa i Corbetta za sedla i odveli njihove konje na mjesto gdje su ih sreli. Ondje su ih ostavili. Konji su sami krenuli putem prema logoru.

Spuštala se noć. Konji su stigli do jezera, noseći i dalje svoj teret. Pokušavali su se spustiti do vode da se napoje, ali su bili čvrsto vezani. Skakutali su uz vodu, nastojeći se osloboditi i spustiti glave dovoljno nisko da bi se napojili.

Hladan zrak oko jezera pomogao je njihovim nepomičnim jahačima da se pomalo osvijeste.

Corbett je osjećao jaku glavobolju. Kad je napokon uspio potpuno otvoriti oči, oko njega je bila tama. Ispred njega bljeskala se površina jezera, koje je bilo mirno i bez valova. Duboko je udahnuo i pri tom osjetio jaku boi. Bolio ga svaki mišić i činilo mu se da se još danima neće moći podići na vlastite noge. Trebalo mu je gotovo sat vremena da se odveže i tako oslobodi konja.

Spustio se sa sedla i pao na koljena. Puzeći je stigao do jezera i osvježio se hladnom vodom. Nije imao dovoljno snage da oslobodi i Norma, te je ležeći u travi čekao da on to učini sam.

Uz jezero su dočekali zoru. Corbett se osjećao bolje i uspio stati na noge. Dlanovima je za-

grabio vodu i ispljuskaao Candlesove obraze.

Norm je otvorio oči i prošap-tao:

– Bob razbili su ti nos... a imaš i propisnu modricu. Ja nisam prošao ništa bolje. Idemo u Goshute, onaj gradić u kojemu smo kupili grah, da pronademo liječnika. Dakako, ako ga uopće imaju.

– Nikamo ne idem s ovog mjesta. Nemam snage.

Norm se okrenuo oko sebe. Bili su udaljeni samo nekoliko milja od logora koji je bio jugo-zapadno od jezera. Tad je pogledao prema mjestu odakle su stigli i napravio grimasu.

– Bob, slušaj me dobro! Oni stižu! Vidim ih u daljini. Rekli su da će nas doći potražiti ujutro. Bob! Do vraga. Čuješ li me? Nemamo puške, a ovaj se put više ne bismo spasili. Treba pobjeći s ovoga prokletog mjesta!

Corbett se podigao i oslonio na ruke kao gušter. U daljini je ugledao odsjaj metala na jutarnjem suncu. Bile su to puške.

Popeli su se na konje i krenuli istog trena. Obojica su bili svjesni da ih Daggett ne smije naći uz jezero i da se što prije moraju maknuti s njegova posjeda. On nema milosti u to su se već uvjerili. Bili su sigurni da bi sad pucao čak i u njihove sjenе, te ga nisu htjeli čekati.

Prošli su pokraj svog logora, ali se nisu zaustavljali. Ostavili su za sobom vreće za spavanje, deke, lončić za kavu i ostatke hrane, jer bi im skupljanje tih bezvrijednih stvari oduzelo previše vremena. Nastojali su što prije pobjeći s Daggettova posjeda, jer su shvatili da je to je-

dino do čega je tom čovjeku stalo u životu.

IV

Stigli su u Goschute.

Bio je to mali gradić koji je imao hotel, brijaćnicu, dva velika dućana što su trgovali svim i svačim, liječnika, kovača i poštu. To je bilo posljednje stajalište stočara koji su sa stokom kretali preko Sierre u Kaliforniju, gdje je meso imalo mnogo veću cijenu nego u Teksasu.

Kroz Goschute je prošlo mnogo stranaca i taj je gradić već navikao na nepoznata lica. Njegovi su se stanovnici privikli na strance, koji su u grad stizali pijani, bijesni, bezvoljni, žedni ili bolesni. Ipak, otkako su Indijanci otišli iz tih krajeva, ni jedan jedini čovjek nije stigao u grad u takvom stanju u kakvu su bili Candless i Corbert. Obojica su imala groznicu, lica su im bila podbuhla i modra od modrica a oči upale. Klatili su se u sedlima tako da se činilo da će svakog trenutka pasti s konja.

Netko ih je odveo u novootvorenu ordinaciju liječniku Whipplea, koja se nadovezivala na njegovu kuću u glavnoj ulici na istočnoj strani grada. Earl Whipple imao je s njima posla čitavo poslijepodne, čisteći im rane i povijajući ozljede.

Kad je šerif navečer stigao u grad i čuo za dolazak dvojice pretučenih stranaca, odmah se zaputio u liječnika Whipplea.

Whiple je suhonjav čovjek svijetle kose, udovac koji nikad nije razgovarao o sebi i svojim problemima. Šerif Grant bio je njegova sušta protivnost. Bio je to čovjek prosječne visine, ali jakih mišića i osobito snažnih

ruku. Njegove su kretnje bile grube a hodao je velikim koracima. Imao je između trideset i četrdeset godina i oko deset godina odvjetničkog rada iza sebe, ali je unatoč tome u ponašanju zadržao neke osobine pravg kauboja.

Pošto je odmjerio dvojicu pacijenata liječnika Whipplea, koji su upravo zaspali, Cary Grant im je ispraznio sve džepove, zavirio u čizme i pregledao unutrašnjost šepira. Nije ga zanimalo stanje bolesnika nego se raspitivao je li liječnik Whipple pronašao neki predmet koji bi im pomogao da odgonetnu imena stranaca ili mjesto odakle su došli i kamo su krenuli.

Whipple mu na to nije mogao odgovoriti.

– Netko ih je dobro pretukao – rekao je. – Mislim čak da je posrijedi skupina koja je sudjelovala u tome. Ali osim ovoga na žalost ne mogu ti reći ništa više. Izvući će se nekako ali to će potrajati barem mjesec dana, a možda i više. Ovomu svjetlosom malo su skratili uho i razbili nos. I drugi će imati ožiljke na licu dok je živ, a slomili su mu ruku.

Šerif Grant slušao ga je nezainteresirano.

– Tko ih je doveo k tebi? – pitao je. – Netko je morao vidjeti iz kojega su smjera došli u grad.

– Neki ljudi su ih našli neda-leko od grada i doveli ovamo. Stigli su sa zapada, barem su mi tako rekli. Možda ćeš ih sresti putem.

Grant je kimnuo. Možeš li mi još nešto reći, Earl? Puške?

– Nisu bili naoružani. Imali su samo čizme s mamuzama i prazne korice revolvera.

Liječnik Whipple još je jednom pogledao svoje pacijente, kako ne bi nešto zaboravio.

– Još ti nešto moram reći – dodao je. – Dodij ovamo i pogledaj. – Pomaknuo je Boba Corbetta na bok i pokazao Grantu njegova leđa.

– Zatvorska košulja – promrmljao je Grant.

Earl Whipple kimnuo je.

– Obojica imaju iste košulje.

– Stižu, dakle, iz kaznionice. Earl, imaš posla s bivšim zatvorenicima. Pobrinit ću se da saznam nisu li slobodni ili su pobjegli iz zatvora, ali ti preporučujem da ih držiš pod strogom kontrolom. Oni mogu biti i odbojke ubojice. Ako je tako, možeš očekivati da će opet pokušati pobjeći, čim se malo oporave, i to bez ikakve zahvalnosti.

Earl Whipple se nasmijao.

– Odavno sam prestao računati na zahvalnost ljudi, pa čak i onih koji nisu odbjegli iz zatvora.

Za šerifa Granta je to bila zagonetka, ali ne baš značajna. Ta se dvojica ne mogu maknuti iz kreveta bar mjesec dana, pa će on uz svoje rutinske poslove imati dovoljno vremena da istraži tko su i kako su stigli u Goshute. Osim toga, koliko je njemu bilo poznato, u posljednje vrijeme nije bilo većeg kriminala u okolini. Ili on o tome još nije bio obaviješten.

Poslao je telegram u Teritorijalni zatvor u Tucsonu, jedno od najzloglasnijih mjesta te vrste. Također je poslao telegram u Canon City u Koloradu i u Leavenworth u Kansasu. Nakon to-

ga slijedilo je već uobičajeno čekanje na odgovore.

Već nakon četiri dana, dok je sjedio u Morganovom salunu, odgovori su počeli stizati.

U Tucsonu nisu znali ništa o dvojici koju je opisao. Tako je bilo i u zatvoru Canon City. Iz Leavenwortha su javili kako su dvojica zatvorenika, Norman Candless i Bob Corbett, pušteni na slobodu prije dva mjeseca, pošto su odležali sedam godina za oružanu pljačku. Slijedile su fotografije.

Slike su stigle šest dana nakon telegrama, ali se isplatilo čekati. Šerif Grant ih je nakon večere stavio u džep i krenuo u posjet doktoru Whippleu i njegovim pacijentima. Sličnost je bila očita. Pozdravio ih je riječima:

– Zdravo, Candless i Corbett! Drago mi je što vam je bolje!

Bolesnici su podigli glave i kimnuli u znak pozdrava, bez negodovanja, što je značilo da su njihova imena zaista bila Candless i Corbett. Smokey Grant nije vadio slike iz džepa, jer je ovo bilo dovoljno. Ponudio ih je cigarama, pripalio ih i sjeo nasuprot njihovih kreveta, promatrajući najprije Boba, zatim Norma.

– Ovaj ste put dobro prošli

– rekao je – ali drugi put birajte bolje društvo.

Norm ga je gledao tamnim očima. Modrice na licu gotovo su se sasvim izgubile, ali ostali su ožiljci.

– Šerife, da smo ih ikako mogli izbjeći ili zaobići, budite sigurni da bismo to bili učinili – rekao je.

Smokey se nasmijao

– A što je s tobom? – upitao je Corbetta.

Bob je mirno gledao Granta.

– Dopustite mi da vam nešto kažem, šerife. Svaki trik koji nam spremate iskušali smo barem jednom do sada. Zašto odmah ne prijedete na stvar, umjesto da okolišate?

Grantov je osmijeh nestao. Odmjerio je Boba Corbetta i rekao:

– Dobro. Vi ste iz Leavenwortha. Sedam godina za oružanu pljačku, je li tako?

– Točno.

– Sedam godina provedenih u zatvoru ostavljaju neki trag u čovjeku. Nakon toga došli ste u Nevadu, možda da bi počeli ispočetka.

Grant je zastao, ali ovaj put nitko nije progovorio nijednu riječ, pa čak ni kimnuo. Nastavio je:

– Što se mene tiče, sve je ispravno. Ja sam uz vas. Ovdje u Goschutu možete sresti nekolicinu ljudi koji imaju sličnu prošlost kao vi. Kad malo prizdravite, ja ću vas i upoznati s nekim od njih, ako to želite. Da se razumijemo: ja ne progonim ljude. Nisam se rodio s ovim znakom na košulji. Štoviše, prije nekoliko godina sudjelovao sam u sličnim majstorijama. Razlika između mene i vas je u tome što su vas uhvatili, a ja sam imao malo više sreće. To je kraj moje priče. Sad bih volio čuti i vašu pripovijest dokraja.

Candless je pogledao Corbetta. Bob je buljio u šerifa koji se ljuljao u stolcu nasuprot njima. Grant je imao modre oči ispod gustih obrva i vrlo jake čeljusne kosti koje su njegovu licu dava-

le četvrtast oblik. Imao je strog izgled, a takav je i bio.

– Došli smo ovamo jer smo čuli da ovdje ima mnogo divljih konja. Mi smo lovci na mustange. Osim toga, htjeli smo se neko vrijeme zadržati izvan grada i dalje od ljudi. Sedam godina nije predugo, ali ipak, pošto su nas ondje držali vezane kao pse, pomalo smo izgubili volju da se vratimo među ljude.

Grant se složio s njim.

– Razumijem vas. Jeste li našli konje o kojima govorite?

Norm je uzdahnio.

– Da. Našli smo trag nepotkovanih konja i bili smo uvjereni da je to trag mustanga. No prevarili smo se. Bob je iz Tek-sasa, ja sam iz indijanskog rezervata, ali nijedan od nas nikad nije vidio kauboja koji jaše nepotkovana konja. Ovaj je put bilo upravo tako.

– Gdje je to bilo?

– Oko onoga velikog jezera, zapadno od Goschutea.

Smokey Grant pomno je slušao, prekrživši noge.

Bob je nastavio:

– Neki veliki bradonja rekao nam je da se izgubimo dalje od jezera. To smo i namjeravali, ali smo bili pomalo znatiželjni pa smo slijedili njihov trag da vidimo gdje im je ranč. On je tako nešto i očekivao i, kao što vidite, nije time bio oduševljen.

– Koliko ih je bilo?

– Bradonja, koji je gazda, i još pet ili šest revolveraša.

Smokey Grant se zamislio, i dalje promatrajući Candlessa i Corbetta. Na kraju je rekao:

– Momci, dobro su vas sredi-li. Odmorite se i ozdravite, a ja ću vas ponovo doći pogledati.

Dok je Grant ustajao, Bob je rekao:

— Slušajte, šerife. Nismo imali novac kad smo dolazili ova-mo, a ni sad ga sasvim sigurno nemamo. Možda bi nam poslije mogli naći kakav posao da se odužimo liječniku za svu pažnju i brigu u toku ovih dana.

Šerif se nasmijao.

— O tome ćete brinuti kad ustanete iz kreveta. Sad se odmarajte.

Šerif je izišao iz sobe i zatvorio vrata za sobom. Earl Whipple je stajao na verandi i pušio lulu.

— Doktore, jesu li ova dvojica dobila jače udarce u glavu?

Whipple je izvadio lulu, gledajući iznenađeno.

Vidio si ih i sâm, Smokey. Glava im je obojici bila najviše ozlijeđena.

— To sam i mislio. Inače ne bi ovako govorili. Ispričali su mi neku glupost o bradonji koji ima golem ranč na zapadnoj obali jezera Pyramid. Njegovi kauboji navodno su ih premlatili jer su se motali po njegovu posjedu.

— Pa, što ti je u toj priči ne-logično? Smokey, netko ih je očito prevario!

— Ali, Earl, u blizini jezera nema nikakva velikog ranča. To ne postoji već barem trideset ili čak četrdeset godina, još od doba onoga velikog masakra McGoffinove obitelji. Do vraga nema ovdje ništa osim puste, neobrađene zemlje. U ovo doba godine ondje se može sresti samo poneki kauboj koji vodi stoku na ispašu u potrazi za boljom travom.

Liječnik Whipple otpuhnuo je dim iz lule i rekao:

— Sasvim je sigurno da ih je netko pretukao. Možda se oni sad ne mogu točno sjetiti mjest-a gdje se to dogodilo ili nisu sigurni koliko je ljudi bilo oko njih. Sami si to nisu napravili!

Šerif Grant prošetao se kroz grad i otišao u svoj ured. Ondje je popio šalicu vruće crne kave. Jedina stvar koju je mogao učiniti bila je da prička još koji tjedan dok se Candless i Corbett sasvim ne oporave te da ih ponovo pita istu stvar. Tad će se možda bolje sjećati svega što se dogodilo.

Sljedećeg je dana i tako planirao izjahati iz grada i provjeriti jesu pronađeni ukradeni konji, za kojima je tragao već duže vrijeme. Nakon toga produžit će do jezera i potražiti napušteni logor Candlessa i Corbetta. Sve je ovo poduzimao kako bi se uvjerio da je ono što su mu ispričala dvojica bivših zatvorenika zaista istina.

Rekao im je da svakom čovjeku treba pružiti priliku, a to je zaista i mislio. Vjerovao je ljudima možda i previše. Ljudi u gradu cijenili su ga. Svake druge godine bio je ponovo biran za šerifa bez ijednoga glasa protiv.

Volio je ovu zemlju i kad bi jahao bilo kamo izvan grada, bio je siguran da poznaje svaki kamen i svaku travku na putu. I ljude koji žive ovdje.

No prevario se. Ovaj put to će mu se i osvetiti.

V

Ned Small imao je posjed koji je bio udaljen oko šest milja od Goschutea. On je bio jedan od rijetkih doseljenika koji su na svom ranču ostali sve vrijeme

otkako je šerif Grant došao u službu u pokrajinu Piute.

Jedini razlog za to bila je njegova urođena tromost i nepokretljivost. Ned je bio od onih ljudi koji bi radije umrli od gladi na vlastitu pragu nego zatražili pomoć od drugoga. Posljednjih se nekoliko godina počeo baviti trgovinom konja i više se posvetio svojoj zemlji, te polako počeo napredovati.

Ned je nedavno prijavio nestanak svojih šest konja. Koliko je šerifu Grantu bilo poznato, Ned nije bio lažljivac, pa je zato i odjahao do njegova imanja. Ipak, njegova sumnja pokazala se opravdanom. Ned ga je, naime, dočekao s viješću da je pronašao konje nedaleko od svog ranča. Njegovo je objašnjenje bilo da su konji pobjegli sami, vjerojatno uplašeni od vukova, i tako se pokušao ispričati Grantu za put koji je nepotrebno prevalio.

Nedovo imanje bilo je poprilično udaljeno od jezera, ali dobrom konju takva udaljenost nije bila nikakva prepreka.

Šerif Grant je nakon dugog jahanja u daljini ugledao obalu jezera. Ovamo su još i sad dolazili Indijanci loviti ribu, a taj su put povremeno prevaljivali i ljudi iz Goschutea i zadržavali se ovdje i po nekoliko dana u ribolovu. Grant se nikad nije bavio ribolovom, vjerojatno zato što nije volio ribu.

Jahao je polako uz jezero, pokušavajući pratiti tragove konja, koji su po svoj prilici zaista bili nepotkovani. U početku mu se činilo da su to tragovi divljih konja, bez jahača, ali je poslije bio sve sigurniji da su konji jahali pod nečijom kontrolom.

Tragovi nisu bili svježiji i Grant ih je slijedio s mukom, sve dok nije stigao do napuštenog logora.

Ovdje su još ležale vreće za spavanje zajedno s dekama, koje su već sa svih strana izgrizli miševi. Pokraj njih bile su razbacane limene zdjelice, dvije šalice, lončić za kavu i limenka s ostacima hrane, što je nekad vjerojatno bio kuhani grah. Na vrećama za spavanje bilo je napisano velikim štampanim slovima: Kaznionica Leavenworth.

Trag nepotkovanih konja ovdje se izgubio u prašini, ali nešto su se bolje vidjela dva traga konja s potkovama.

Grant se zaustavio, nagnuo sa sedla, promatrao prizor ispred sebe i razmišljao. Sve što je znao o području oko jezera bilo je to da su na ovom tlu Indijanci vodili nekoliko krvavih borbi. Nekadašnji vlasnici imanja zapadno od jezera bili su članovi obitelji McGoffin, koji su jedne noći prije mnogo godina svi tragično završili na svojem ranču. Pretpostavlja se da su ih ubili kopači zlata, koji su lutali ovuda.

Šerifovu pažnju odjednom je zaokupio oblak prašine što ga je iznenada spazio na sjevernoj obali jezera. Prašinu je mogla podići stoka koja je krenula na pojilo do jezera, ili je to moglo biti krdo divljih konja koje je prema jezeru krenulo gonjeno jednakim nagonom.

Za kratko su vrijeme uvjerio da to nisu bila goveda ni divlji konji nego grupica naoružanih jahača koji su ga već prije spazili i u kasu krenuli prema njemu.

Smokey je skinuo šerifsku značku, spremio u džep i usmjerio svu svoju pažnju na jahače koji su dolazili. Bili su to stranci. Smokey je dobro pozna-
vao svakog kauboja u ovom kraju i uglavnom nije morao ići dalje od Morganova saluna da bi ih sreo. Ali trojicu koji su upravo jahali prema njemu do-
sad još nije sreo.

Tad je opazio još jednu čudnu stvar. Jahači su jahali nepotko-
vane konje .

Zaustavio je konja, izbacio pepeo iz lule, kimnuo u znak pozdrava i osmijehnuo se ljudima koji su mu se približavali.

Jahači su ga promatrali lede-
nim pogledima.

Jedan od njih, koji je imao bli-
jedo, gotovo mrtvačko lice i u ruci držao pušku s izrezbare-
nim kundakom nagnuo se pre-
ma Grantu i rekao:

– Tražite li nekoga, ospodi-
ne?

– Nikoga posebno – odgo-
vorio je Grant. – Jahao sam uz jezero i odjednom ugledao ne-
što slično napuštenom logoru.

– I...?

Smokey je slegnuo rameni-
ma.

– Ostavili su vreće za spava-
nje. Ovdje su čak i tanjuri i ša-
lice. Vjerojatno su se veoma žu-
rili.

– Želite li mali savjet gospo-
dine? Vama bi bilo najpametni-
je da krenete odavde isto tako
brzo.

Smokey je skinuo šešir s gla-
ve, rukom zagladio kosu i pono-
vo ga stavio, nešto više prema
čelu. Dvojica jahača sjedila su
sa strane i promatrali što se do-
goda. Treći, bljedolika lica, sta-
jao je nasuprot šerifa i mirno

navlačio rukavice, ne skidajući
pogled s Granta.

Serif je bio spreman da kre-
ne.

– Zanimalo me samo bi li se
lovcu divljih konja isplatilo ov-
dje postaviti nekoliko stupica, –
rekao je.

– Odmah ću vam odgovoriti
zašto se taj trud ne bi isplatio

– odgovorio mu je onaj mršavi
tip hladnim glasom. – Ovo je
sve privatna zemlja. Nikakav
lov ovdje nije dopušten, pa čak
ni jahanje preko ovog posjeda.
Pa, ako ste nešto od ovoga
shvatili, stranče...

Grant je odmahnuo glavom i
rekao:

– To nije tako važno. Bi li mi
htjeli reći na čijem sam posje-
du?

– Zašto bih vam rekao?
Okrenite konja i nestanite
odavde!

Serif Grant još je jedanput
dobro pogledao sva tri smrknu-
ta lica, kimnuo i okrenuo se,
spreman za polazak. Nije bio ni
najmanje obeshrabren. Bio je
samo znatiželjan tko stoji iza
svega toga i, osim toga, sasvim
siguran da ovu trojicu nije sreo
nikad prije toga.

Uspio je svladati želju da se
okrene i još jednom pogleda iza
sebe. Držao se hladno i nezain-
teresirano. Ipak, bio je siguran
da ga trojica i dalje prate svo-
jim mirnim, ledenim pogledi-
ma, nepomično sjedeći u sedli-
ma. Tako je i bilo. Gledali su za
njim sve dok nije sasvim nestao
s obzora, želeći se uvjeriti da je
ovaj nepoželjni stranac zaista
napustio ranč.

Serif Grant zaputio se ravno
prema imanju Neda Smalla.
Kad je stigao onamo, bilo je već

kasno poslijepodne. Ned je bio zaista iznenađen što ga ponovo vidi, drugi put istoga dana.

— Jahao sam uokolo da vidim ima li što novo — objasnio mu je Grant, oslonivši se koljenom na sedlo. — Ned, znaš li možda da li netko živi na nekadašnjem McGoffinovom imanju?

— Ondje sam bio samo jednom, i to prije šest ili čak sedam godina. Ne bih ti znao reći, ali mislim da ima nekoga. Među onim gustim drvećem teško je razabrati bilo što.

— Dobro. Reci mi ovo: jesi li vidio kojega kauboja izvan tog imanja, sjeverno ili zapadno od jezera?

— Ne. Ali kažem ti, šerife, jašem uglavnom prema sjeveru ili istoku, tako da teško mogu sresti bilo koga s tog imanja. Nego, jesi li ti danas sreo nekoga ondje?

Smokey je kimnuo.

— Trojicu. Jedan je od njih visok i koščat tip sa sombrerom na glavi. Imao je kolt s ukrašenim drškom. Ne vjerujem da sam ga ikad vidio u okolini grada. Znaš li možda tko bi to mogao biti, Ned?

Small je na to odmahnuo glavom.

— Ne znam nikoga tko bi odgovarao tom opisu.

Šerif Grant uspravio se na sedlu i nasmijao se.

— Pa, vjerojatno su to bili neki kauboји koji jašu oko jezera u potrazi za svojom zalutalom stokom.

— Vjerojatno je tako, složio se Ned. — Napokon, proljeće je.

Smokey se pozdravio sa Smallom i zaputio prema gradu. Proljeće je zaista počelo,

razmišljao je putem, i zato nije bilo nemoguće da ovuda jašu nepoznati kauboји tražeći svoju zalutalu stoku ili konje. Ali ovi ljudi nisu došli do jezera Paramid, oni su ovamo jednostavno pripadali. To su mu i rekli.

Stigao je u Goschute prekasno za večeru a prerano za spavanje. Bilo je to pravo vrijeme za jedno ili dva pića u salunu. Ondje je ugledao Earla Whipplea. Liječnik je sjedio u mirnom kutu, gledao kroz prozor na cestu i pio svoje pivo. Šerif Grant uzeo je još dva piva i pridružio mu se, pružajući mu punu čašu u zamjenu za onu već polupraznu.

— Onda? — upitao je liječnik gledajući Granta mirnim i staloženim pogledom. — Bio si izvan grada čitav dan. Pretpostavljam da si išao provjeriti Candlessovu i Corbettovu priču. Što je s tim?

— Nećeš mi vjerovati, Earl.

— Reci mi, ali najprije da te upozorim. Oni su i meni ispričali cijelu priču, ali ja se ne razumijem toliko u te stvari. Jednostavno, još ne vidim razlog zašto oni ne bi govorili istinu.

— Točno. Sve je onako kako su ispričali.

— Lijepo. Sad mi još, molim te, ispričaj zašto su ih onako nasmrt pretukli.

— To još ne znam. Reći ću ti samo jedno. Danas sam za dlaku i ja izbjegao tomu. Povukao sam se u posljednji trenutak.

— Pametno si napravio — promrmljao je liječnik. Ispio je dokraja svoju prvu čašu i posegao za drugom.

Grant se na trenutak zamislio, okrećući čašu u ruci. Napo-

sljetku je ustao i upitao: – Tvoja su ulazna vrata otključana?

Whipple je kimnuo.

– I moji pacijenti još su budni. Otidi njima i porazgovarajte.

Šerif Grant je izišao iz saluna i ponio sa sobom dvije kutije cigara. On nije pušio cigare jer je kašljao od njih, ali znao je koliko do njih drže pravi pušači.

Stigao je do kuće doktora Whipplea i ušao. Prigušeno svjetlo svjetiljke na ulazu osvijetljavalo mu je put. Corbett i Candless promatrali su ga kako ulazi. Znatizeljno su pratili svaku njegovu kretnju. Primili su cigare i zahvalili se. Candless je odmah jednu pripalio i s užitkom duboko uvukao dim.

– Moram vam nešto priznati – rekao je šerif. – Posumnjao sam da su vam one batine i udarci u glavu poremetili razum, pa sam pomislio da ste možda pomiješali neke pojedinosti što su se dogodile prošli mjesec.

Šerif je zastao, razmišljajući što bi im još rekao.

– Nastavite, šerife – nutkao ga Bob Corbett.

– Pa, danas sam pronašao vaš logor nedaleko jezera. Ondje su još zatvorske deke, lončić za kavu, limeni tanjuri... sve kako ste ostavili.

– Hvala što ste nam donijeli natrag opremu – rekao je Norm kratko.

Šerif Grant napravio je grimasu.

– Ništa nisam donio. Mršavi tip s meksičkim šeširom i kicoški izrezbarenim revolverom dojurio je s još dvojicom i otjerao me odande.

– To je Concho. To je onaj tip kojega su zvali Concho – sjetio se Corbett.

– Mislim da su zapamtili vas dvojicu – rekao je šerif.

Candless se nagnu naprijed, promatrajući ga širom otvorenim očima.

– Vi još mislite, šerife, da smo mi umiješani u neki posao s njima?

Smokey Grant odmahnuo je glavom.

– Ne. Ali još ne razumijem ništa od toga i trebam vašu pomoć. Rekli ste da ste slijedili te ljude. Dobro. Jeste li ih slijedili sve do gornjeg kraja jezera, ondje gdje je ona crna klisura s indijanskim crtežima?

– Točno – potvrdio je Bob Corbett. – Zatim smo zaobišli tu klisuru i nastavili prema sjeveru, sve dok nismo došli do onoga visokog drveća iza kojega su se nazirale zgrade ranča.

– To je zapravo ograda od visokog drveća – napomenuo je šerif, ljuljajući se u naslonjaču.

Norm je odgovorio:

– Da. To je jedino mjesto gdje smo vidjeli tako visoko drveće u ovoj zemlji. A to prokletu mjesto tako je dobro skriveno da ga se teško može pronaći.

– Do vraga – rekao je Grant. – To je stari McGoffinov ranč. Prije poprilično godina ondje je bio veliki pokolj. Sve su ih poubijali. Ljudi i danas izbjegavaju to mjesto. Misle da ondje ima duhova.

– Možda – rekao je Norm, podsmijehujući se. – Jedino još nisam čuo za duhove koji tako mogu premlatiti dvojicu došljaka, kako su uspjeli ti duhovi o kojima vi govorite.

Corbett je i dalje gledao Granta.

— Što sve to znači? Zanima me jedino što to Daggettova banda, naoružana do zuba, tako revnosno čuva?

VI

To je i bilo sljedeće pitanje na koje je Smokey Grant tražio odgovor: tko je taj Jack Daggett i zašto on nikomu ne dopušta da se približi jezeru i starom McGoffinovu imanju?

Šerif Grant poslao je telegram u Las Vegas kako bi doznao imaju li bilo što zabilježeno o McGoffinovu imanju. Odgovor je stigao vrlo brzo. Vlasti Nevade prodale su ga čovjeku koji se zove John Harold Daggett. U telegramu nije pisalo koliko je Daggett platio niti to je li time dobio u posjed svu pripadajuću zemlju. Također nije saznao je li Daggett kauboj ili se bavi nekim drugim poslom.

Ipak, jedno je bilo sasvim pouzdano: ranč starog McGoffina nalazi se u okrugu Piute, što znači da je pod izravnim nadzorom šerifa Clarencea Smokeyja Granta.

Smokey je pokušao neko vrijeme raditi druge stvari i ne misliti previše o tome. Ali ubrzo se vratio na isti problem kad je jedne večeri, dok je zaključavao ulazna vrata svog ureda, ugledao Candlessa i Corbetta koji su ga mirno čekali na verandi. Imali su nove hlače i modre radne košulje, a u navlakama obojica su nosila revolvere.

— Hej — uzviknuo je Grant, pokušavajući sakriti iznenađenje. — Momci, ne mislite li da ste malo prerano ustali iz kreveta?

Na nogama smo već čitav tjedan — rekao je Bob. — Cijepali smo drva za liječnika i tako mu napravili lijepu zalihu za iduću zimu. Već smo obojica u formi!

Smokey je kimnuo. Izgledali su dobro. Bili su malo blijedi i na licima su im ostali tragovi ogrebotina koji su se sve manje vidjeli.

— Pričekajte da zatvorim ova vrata — rekao im je. — Zatim vas zovem na piće da proslavimo vaše ozdravljenje.

Ušli su u Morganov bar. Uz točionik bila je poprilična gužva. Bilo je ondje ljudi iz grada i onih koji su samo prolazili kroz Goschute. Barmen koji je stjecajem okolnosti uglavnom bio sudionik svih događaja u gradu, znao je sve o svakome. Tako je odmah pogodio tko bi mogla biti ova dvojica koja su stigla sa šerifom. Ali nije rekao ništa, ili barem nije to rekao pred njima. Pošto ih je poslužio pićem, zaustavio se pokraj grupe ljudi koji su šaptali nešto vrlo povjerljivo.

Smokey im je ponudio cigare. Bob se nasmijao.

— Šerife, moram vam nešto priznati. Nisam vam to htio reći prije da vas ne uvrijedim. Mrzim cigare!

Grant ga je iznenađeno pogledao. Bio je toliko iznenađen da je Candless prasnuo u smijeh.

Na to je Corbett rekao:

— Odlazimo na tjedan ili dva. Zatim ćemo se vratiti i raditi nešto ovdje, kako bismo se odružili liječniku za sve ono što mu dugujemo. I on se složio s time.

Smokey je kimnuo s odobravanjem. Razmišljao je o tome kako bi im pribavio posao u bli-

zini Goschutea i obećao da će im u tome pomoći koliko bude mogao. Candless i Corbett su se na to značajno pogledali. Smokey je to zapazio i posumnjao što stoji iza toga.

Napomenuo je:

— Momci, namjeravate li vi prije svega otići do onog ranča i sami srediti stvar, dopustite mi da vam dam jedan savjet.

— Slušamo — promrmljao je Candless pomalo sumnjičava izraza na licu.

— Razmišljao sam da se za-putim onamo i sam. Šerif sam u ovoj zemlji. Daggettov ranč pod mojim je nadzorom. Planirao sam da odem onamo možda već u sljedećih nekoliko dana. — Šerif Grant zastao je i podigao čašu kako bi privukao barmenovu pažnju. Kad ga je ovaj opazio, Smokey mu je s tri prsta pokazao da želi još jednu rundu pića za svu trojicu. — Ali — dodao je — ne želim se zaputiti onamo nenaoružan, a nipošto sam. Trebam nekoga kao pratnju.

Ni Corbett ni Candless nisu na to trepnuli okom. Čak im se nije izmijenio ni hladan izraz lica. Nisu obraćali pažnju na čaše koje je barmen upravo stavio na njihov stol. Napokon jedan je od njih rekao:

— Ako se ne varam, vi to zovete u pomoć zatvorske štakore! Dobro znate da prema zakonu, koji su nam dobro objasnili puštajući nas iz kaznionice, kao bivši zatvorenici čak nemamo ni pravo nositi revolver.

— Da, znam za to — odgovorio im je Grant bez razmišljanja. — To se odnosi na Kansas. Sad ste u Nevadi. Ovdje katkad vrijedi i drugi, nepisani zakon.

— Zabacio je glavu i u jednom gutljaju iskapio svoje piće, a zatim lagano, odmjerenom kretanjem vratio čašu na stol. — Sutra ću vam najprije pričvrstiti značke na košulje, kao znak raspoznavanja da ste u službi vlasti. Odjahat ćemo zajedno do Daggettova imanja i proći oko jezera da vidimo što se ondje događa.

Smokey Grant je zastao, mirno čekajući reakciju. Bob Corbett dohvatio je čašu i lagano pijuckao. Norm Candless mirno je promatrao ožiljak na ruci. Nakon duge stanke u kojoj nitko nije rekao ni jednu riječ, Norm je predložio.

— Ujutro će već biti prekasno, šerife. Možemo vam reći iz vlastitog iskustva da Daggettovi ljudi patroliraju čitavim onim krajem, sve do jezera. Nećemo se dokopati ni pet milja dalje od crne klisure a oni će nas već dočekati sa svih strana, kako su napravili i prošli put.

Bob Corbett je potvrdio.

— Ima pravo. Mislite li vi zaista da uradimo nešto ozbiljno oko toga, morali bismo krenuti još noćas, odmah sada, da stignemo na drugu stranu jezera prije zore. Čak su i tad naše šanse negdje oko jedan prema sto.

Šerif Grant i dalje je promatrao njihova ozbiljna lica.

— Je li to pravi razlog zbog kojega ste me večeras obojica pričekali ispred mogega ureda?

Corbett se nezainteresirano osvrnuo oko sebe.

— Nismo baš bili previše sigurni da ćemo vas zateći ondje. Osim toga, nismo bili sigurni niti da ćete imati volje za takav pothvat.

Momci su nadalje sjedili mirno i staloženo. Oni nipošto nisu bili od onih koji olako shvaćaju stvari. Bez obzira na to što su napravili u prošlosti, točno su znali što bi morali uraditi u budućnosti.

Šerif Grant ponovo je pogledao u svoju praznu čašu. Htio je naručiti i treću rundu, ali predomislio se. Umjesto toga izvuкао je vrećicu s duhanom i počeo motati cigaretu.

U međuvremenu Morganov se bar popunio gostima. Postalo je previše bučno, i to im nije odgovaralo.

Izišli su na ulicu. Vani je još bilo vruće. Već je odavno pao mrak i na ulicama su bila upaljena svjetla.

— Otidite po svoje konje — rekao im je — i usput recite konjušaru da pripremi i moga za polazak. Doći ću za nekoliko minuta.

Candless i Corbett su krenuli. Šerif Grant svratio je u svoj ured, uzeo nekoliko konzervi sardina koje je za ovakve prilike čuvao u ladici pisaćeg stola, i opskrbio se s dvije dodatne kutije municije. Na svomu pisaćem stolu ostavio je poruku o tome kamo je krenuo. Netko bi pronašao tu poruku jedino ako se šerif ne bi pojavio tako dugo da bi gradski oci mogli posumnjati u to što se dogodilo s njim i provalili vrata njegova ureda.

Na verandi ispred ulaznih vrata zatekao je Candlessa i Corbetta koji su ga već spremno čekali. Obojici je dao značku sa zvijezdom i po dvije kutije sardina za put. Svoju zalihu hrane spremio je u torbu i sva su trojica krenula.

Noć je bila ugodna za jahanje. Puhao je lagan vjetar koji je ublaživao vrućinu proteklog dana. Mjesečina im je osvjetljavala put.

Cijelim su putem razgovarali o Daggettu i njegovoj bandi. Šerifa su zanimale sve i najmanje pojedinosti o ranču prema kojemu su jahali, jer ondje zapravo nikad i nije bio. Ono što je vidio bilo je premalo da si razjasni sva pitanja koja su ga mučila.

Bob i Norm imali su priliku vidjeti oronule zgrade ranča izbliza, ali samo izvana. Ni oni nisu znali što se krije u njihovoj unutrašnjosti. Znali su samo jedno: Daggettovi ljudi nisu bili obični kauboji, nego pravi revolveraši. To znači da ih je Daggett morao prilično plaćati kako bi radili za njega. Imao je, dakle, i novac i razlog da ih drži.

U daljini su ugledali jezero. Bilo je mirno i ljeskalo se na mjesečini. Prošli su i pokraj svoga nekadašnjeg kampa, u kojemu više ništa nije ostalo, osim ostataka limenog suda.

— Vaše je stvari zacijelo kupio Concho — rekao je šerif Grant. — Učinio je to jamačno onda kad je mene otjerao odavde, i to zato da se nitko više ne bi skupljao oko vašeg logora.

Norm je zastao osluškujući. Ništa se nije čulo oko njih. Čak i kad su stigli do gornjeg kraja jezera još nije bilo nikakvih zvukova koji bi ih mogli upozoriti da ih netko prati.

Nije bilo kasno. Moglo je biti deset ili najviše jedanaest sati. Jašući polako preplašili su grupicu prerijskih lisica koje su se skrivale iza jedne stijene. Lisice su bile bezopasne. U ovim kra-

jevima obično žive u blizini ljudi i jedino se zaista boje kauboj-skih pasa.

Norm je napokon namirisao prašinu u zraku. Bili su već na pola puta do gornjeg kraja jezera, a iz daljine se nazirao i vonj stoke.

Približavali su se crnoj klisuri koja je po noći izgledala još opasnije.

– Ovo mjesto ne volim vidjeti ni danju, a još manje noću. Zanima me samo drži li Daggett ovdje i noću svoju stražu – napomenuo je Bob Corbett.

– Lako moguće – odgovorio mu je Norm Candless. – Ako se netko toliko trudi da na svoj ranč ne pusti nikoga preko dana, ne vidim razloga zašto ga jednako ne bi čuvao i noću.

Smokey je na trenutak usporio i zastao. Gledao je prema vrhu klisure i zamislio se. Na tomu bi mjestu netko mogao stražariti jer ranč nije daleko odavde. Osim toga, s vrha klisure pružao se pogled na čitavu ravnicu oko jezera, pa bi to žarište mogla biti idealna osmatračnica.

– Momci, mislim da bismo odsad morali biti malo oprezniji. Ako mi još nešto trebate reći, učinite to sad. Poslije se ne smije čuti ni jedna jedina riječ. Jahat ćemo tiho i polako da nas nitko ne čuje.

Candless i Corbett sve su shvatili. I njihovi su pogledi bili upereni prema vrhu klisure.

– Trebali bi krenuti malo više prema sjeveru – predložio je Norm. – Sjeverni je dio pust. Ako su ondje i postavili stražu, to će biti posljednje mjesto na kojem će očekivati neprilike. Što misliš o tome, Bob?

Corbett se složio i potjerao konja.

– Idemo.

Krenuli su naprijed prema sjeveru, kao što je predložio Candless. Na ovom je dijelu teren bio brežuljkast, pa su se pokušavali više držati nižih dijelova, kako bi bili što manje uočljivi. Sad više nije bilo povratka.

VII

Noć je bila najpogodnija za ovakav pothvat. U to su bila sigurna sva trojica. Vani je bilo mirno, pa su točno mogli ocijeniti kako se daleko čuje kaskanje njihovih konja i s koje bi ih daljine Daggettovi ljudi mogli čuti.

U drugoj situaciji takav oprez ne bi bio potreban. Tri jahača koji noću polako jašu daleko izvan grada nisu u ovim krajevima ništa neobično. Ali na Daggettovu ranču je to ne samo neobično, nego i nepoželjno.

Sva su trojica bili sigurni da bi po danu bilo još teže. Upravo su zbog toga sa strahom gledali u nebo. Polako je počelo svanji-vati.

Spuštali su se s brežuljka i u daljini ugledali gusto drveće koje je okruživalo nekoliko starih kuća. Kretali su se po šljunku, pa je bilo vrlo teško jahati nečujno. Svaki i najmanji zvuk sad se čuo nadaleko u mukloj tišini koja je okruživala ovaj ranč.

Napokon je Norm Candless podigao ruku i pokazao im prema sjeverozapadu, gdje je prestajao šljunkovit teren. Ondje je počinjala šuma, u sjeni koje se moglo sakriti i konje.

To su i učinili. Sa sobom su uzeli samo puške.

Krenuli su okolnim putem, uz rub šume sve dok nisu stigli na čistinu na vrhu brežuljka, gdje su se zaustavili.

Šerif Grant s ovoga je mjesta mogao dobro osmotriti zgrade ranča. Bile su dobro skrivene među drvećem.

— Sve ovo izgleda točno onako kako je nekad bilo. Nije se mnogo promijenilo. Na prvi pogled izgleda kao pravi ranč na kojemu se uzgajaju goveda.

Corbetta to nije previše zanimalo.

— Na ranču ima prilično stoke, to ćete i sami vidjeti — rekao je šapćući. — Ali dok ne znamo čime se on zapravo bavi, ne možemo biti sigurni da je ta stoka njegova. Osim toga, šerife, odrastao sam među stočarima i mogu vam reći da se na ovoj zemlji čovjek ne može obogatiti gajeći stoku.

— ... ni trošiti toliko novca za plaćanje naoružanih kaubojaa, kao što troši Daggett — dodao je Candless.

— Eto — prošaptao je Grant — zato sam i došao ovamo. Znatizeljan sam da vidim što se sve krije iza toga.

Krenuli su dalje. Hodali su polako, pazeći na svaki šum oko sebe. Još ih je skrivalo gusto drveće. Sad su već bolje razabirali dobro čuvane korale za stoku, ambar, spremišta i glavnu zgradu koja je izgledala kao utvrda. Smokey Grant je kimao. To je zapravo bilo veoma lijepo mjesto, udaljeno od ljudi, tiho, skrovito, okruženo zelenilom. Čak i da je Daggett bio zaista vlasnik čitave ove zemlje koja se proteže na deset milja uoko-

lo, u što je Grant iskreno sumnjao, zašto bi ga čuvali čuvari?

Rukom je dao znak dvojici prijatelja da krenu i poveo ih prema ambaru. Došuljali su se do tamo i ušli bez problema.

Norm je još bio sumnjičav. Brinulo ga je što sve ovaj put ide previše lako.

Jedna strana ambara bila je razdijeljena s deset pregradaka za konje. S druge strane bila je prikolica, odloženi kolci, orme za konje, sedla, uzde i druge potreštine za stoku.

Šerif Grant prošao je do kraja ambara, gledajući sve što se nalazi unutra. Trgnuo se kad je čuo Boba Corbetta koji je tiho zviznuo kroza zube, u znak upozorenja. Okrenuo se u trenu. Sledio se. Corbett i Candless ukočeno su stajali i buljili prema glavnom ulazu. Ispred vrata stajala su dva psa žutih očiju s repovima kao u štakora. Izgledali su sablasno. Psi su došli nečujno. Bili su to čuvari. Stajali su jedan uz drugoga, s uzdignutim repovima i tupo ih gledali svojim gadnim očima.

Smokey je krenuo natrag i šapatom pozvao Candlessa i Corbetta da ga slijede. Iza njih su bila otvorena vrata. Ali Smokey se panično bojao da psi ne počnu režati ili lajati i tako ne upozore Daggettove ljude na njihovu prisutnost.

Psi nisu zalajali. Mirno su gledali svu trojicu kako se lagano povlače. Oni su bili čuvari, a ne napadači. Takvi psi se nikad ne približavaju više od deset metara, a kad stane čovjek, staje i pas.

Bob Corbett prvi se približio izlazu. Nagnuo se i pogledao

van. Brzo se povukao natrag i zaustavio ostale.

– Stanite! – rekao je tiho. – Jedan od onih s puškom.

Norm je stao. Smokey je krenuo dalje, da se sam uvjeri. Provirio je kroz južni izlaz. Vidio je dovoljno. Dva kauboja s puškama spremno su ih čekali na južnoj strani a još su dvojica bila smještena nešto sjevernije. Motrili su sa svih strana na ulaze u ambar i čekali sljedeću pogrešku došljaka.

Corbett napomene:

– To znači da bi i Daggett mogao biti negdje u blizini.

– Do vraga, već su uspjeli saznati da smo ovdje – promrmljao je Candless kroza zube.

– Kao i prošli put – odgovorio mu je Bob.

– Siguran sam jedino da nas nisu odali ovi psi. Još nisu stigli ni zalajati.

– Varaš se – prošaptao je Candless. – Upravo su nas oni odali. Ne zaboravi, to su indijanski psi. Oni ne laju, nego odmah bude svoje gospodare čim osjete neprijatelja u blizini.

– Ne laju? – pitao je dalje Corbett – Kakav je to vražji pas koji ne laje?

– Upravo ovakav, kakvoga si vidio – odgovorio je Candless.

– Oni ne laju, jer su im odrezali jezik. Pas koji laje može otjerati neprijatelje, ali i prijatelje. Upravo su zato indijanski psi veoma sigurni. Oni često nečujno odvedu svoje gazde u neprijateljska sela a pri tome ih, barem po zvuku, nitko ne može otkriti. Eto, gazda je njihov i ovaj put iskoristio prednost pasa koji ne laju.

– Vrlo ohrabrujuće – promrmljao je Smokey Grant, koji je još klečao nedaleko stražnjeg izlaza. – Da mi je samo znati kakav bi trik indijanci smislili da nas izvuku iz ove kaše. Candless?

Norman je odmahnuo glavom. Zanimarili su na trenutak indijanske pse koji ih očigledno i tako ne bi napali i okrenuli se prema tamnim obrisima spodoba koje su ih spremno čekale vani u mraku s napetim puškama.

– Bit će bolje da krenemo na prednji izlaz – rekao je Corbett.

Čim su njih trojica krenula naprijed, psi žutih očiju ponovo su se ukočili, osluškujući što se događa. Repovi su im bili podignuti u zrak i gledali su ispred sebe netremice. Candless je zaustavio dah, gledajući u pse.

– Istog trena kad ovi prokleti psi izidu za nama – razmišljao je – oni koji nas čekaju vani bit će sigurni da izlazimo na ovu stranu. – Okrenuo se. Isto su učinili Corbett i Grant, shvativši da moraju potražiti neki drugi izlaz. Smokey ga je našao. Bio je to mali otvor na sjevernom zidu, skriven iza prikolice i odbačenog alata. Mahnuo je ostalima da ga slijede. S tog mjesta samo su se nazirali obrisi dvojice ljudi s puškama. Pretpostavljali su da su to jedini koji ih čekaju na ovoj strani.

Jedan za drugim provukli su se kroz otvor u zidu. Bili su nečujni. Candless, koji je posljednji izlazio, okrenuo se i pogledao iza sebe. Indijanski psi još su bili na istomu mjestu.

Korali su se sada bolje vidjeli. Svanjivalo je. U sjeni su stajala još dvojica revolveraša, koji su kontrolirali sjeverozapadnu stranu.

Smokey Grant išao je prvi sve dok je bio zaklonjen sjenom ograde. Zatim se okrenuo ostaloj dvojici: — Sad će nam trebati malo više hrabrosti. Ovaj brišani prostor moramo pretrčati, sve dok ne stignemo do drveća. Bojim se samo da nas ona dvojica imaju na nišanu i da će vrlo lako upozoriti ostale na našu prisutnot. — Okrenuo se Candlessu i Corbettu. — E, pa, momci, ove bi se dvojice trebali riješiti. Spremni?

— Spremni — odgovorio je Corbett.

Povukli su obarače istodobno. Pucanj je prekinuo tišinu. Šerif Grant potrčao je naprijed, ne osvrćući se za Candlessom i Corbettom. Oni su jurnuli za njim. Istodobno su začuli pucnjavu iza sebe. Meci su bili ispaljeni visoko u zrak, ali ipak u pravom smjeru, u kojemu su se kretali.

Uspjeli su stići do zaklona. Bili su bez daha.

Nisu se zaustavljali. Nastavili su trčati unakrsno između stabala, dok nisu stigli do mjesta gdje su ostavili konje.

Smokey je propustio Candlessa i Corbetta ispred sebe i okrenuo se da vidi prati li ih još i sad netko.

Nije bilo nikoga. Uzjahali su konje i jurnuli naprijed. Umjesto da krenu prema istoku, putem kojim su i došli, potjerali su konje bez milosti prema sjeveru. Bio je to stjenovit kraj kojim se malo tko kretao. Jahali su gotovo dvije milje bez odmora,

sve dok konji nisu počeli soptati. Usporili su korak i tako prošli još jednu milju. Zatim su se zaustavili.

— Uspjeli smo im pobjeći — rekao je Bob Corbett.

— Nije baš tako, — odgovorio mu je Smokey Grant. — Jednostavno, nisu nas pratili.

Stajali su u miru nekoliko trenutaka, osluškujući. Grant je imao pravo: Daggett ih nije slijedio.

Candless se nije slagao s time.

— Daggett nema običaj pratiti svoje protivnike. Zato to nije učinio ni sad. Uvjeravam vas da je on već otkrio kojim smo putem krenuli i čekat će nas ondje negdje na putu za Goschute sa svojim ljudima.

Na to je već pomislio Smokey Grant, samo to nije htio spominjati prije vremena. Okrenuo je konja i krenuo prema istoku.

— I to se može očekivati, — rekao je. — Zato mislim da je najpametnije krenuti istočnom stranom i iskoristiti ovo vrijeme dok sunce još nije izašlo. Kad svane, već ćemo biti na Winchesterskoj ravnici, na teritoriju Nevade.

— Šteta je jedino što nismo uspjeli saznati ništa — rekao je Norm.

— Kako nismo? — javio se Grant. — Saznali smo dvije stvari. Prvo: Daggett čuva to proketo mjesto kao neku utvrdu, sa psima koji ne laju i revolverašima koji su spremni za akciju svakog trenutka, danju i noću. Drugo: Daggett ima nešto što mora skrivati. Bez obzira što je to, vjerujte mi, to mu se zaci-jelo isplatiti.

– Misliš li da smo ubili onu dvojicu – Upitao je Bob Corbett.

Smokey ga je pogledao.

– Da ti pravo kažem, ne znam. Ali, čak i da nismo, pucao sam s namjerom da ih ubijem.

– Onda smo to i učinili – odgovorio je Bob. – Jer sam i ja pucao s istom namjerom.

– Ako se vratimo živi u Goschute, šerife – upitao je Norm Candless – što ćemo poduzeti dalje?

– Vrag me odnio ako znam – rekao je šerif mrko. Razmišljao sam o tome da pošaljem telegram s molbom za oružanu pomoć. Ali to bi moglo potrajati i nekoliko tjedana jer su najbliže trupe u Fort Churchill. Druga je mogućnost da malo pričekamo i zatim ponovo krenemo prema jezeru Pyramid s vlastitom vojskom. To mi se baš ne sviđa, ne samo zato što bi mogli poginuti naši ljudi, nego bi se Daggett mogao obratiti teritorijalnom guverneru, što nam ne mora ići u prilog.

– Mislite da bi on to učinio?

– Pa, što nam je on zapravo učinio osim što je dvojicu premлатio na mrtvo ime? Ništa, zaista. A sve što bi on trebao reći u svoju obranu jest to da ste ga vas dvojica izazivali, i za to izvukli deblji kraj. Svejedno, prokleta me zanima što se krije iza toga.

VIII

Kad je svanulo, bili su već devet milja sjeverno od jezera. Stigli su do ceste koja je vodila prema Goschuteu.

– Izmakli smo im – uzviknuo je Bob Corbett s neskrivenim zadovoljstvom u glasu.

Norm Candless nije bio tako zadovoljan.

– To je bilo prelagano – promrmljao je. – Dosad sam mislio da je gospodin Daggett mnogo opasniji!

Smokey Grant još nije bio siguran u to.

– Ako to želi, Daggett nas može pričekati na južnom putu prema gradu. Ali postoji samo jedan način da to i provjerimo. Idemo.

Jahali su još dvije milje. Bilo im je vruće i osjećali su nesvladivu glad, ali nisu stajali.

Iza njih pojavila se kočija. Maknuli su se sa ceste, kako bi napravili prolaz.

Grantu je iznenada sinula ideja. Skočio je s konja, skinuo šešir i počeo mahati njime, pokušavajući zaustaviti kočiju. Corbett i Candless učinili su isto, iako nisu znali što je to Grantu palo na um.

U početku kočijaš i njegova naoružana pratnja nisu znali što im se sprema. Mislili su da su to pljačkaši. Kad su stigli bliže i vidjeli tri zvijezde, počeli su se polagano zaustavljati.

Kočijaš je prvi prepoznao Granta.

– Šerife – rekao je – svake sam godine na izborima glasao za vas bez razmišljanja, ali bi vam se danas lako moglo dogoditi da izgubite jednog pristalicu ako ne nadete dobru ispriku. Zašto ste nas ovako zaustavili?

Smokey se nasmijao.

– Sve što tražimo od vas je da uđemo u grad u vašoj kočiji i da nekamo smjestite naša sedla.

Candlessu i Corbettu sad je sve bilo razumljivo. Ako ih Daggett čeka na cesti za Goschute,

on sasvim pouzdano neće zaustavljati kočiju koju prate naoružani jahači. Neće to učiniti već zbog toga što mu zacijelo neće pasti na um da se u njoj voze upravo oni koje on čeka čitavu noć.

Kočijaš je spremio sedla na krov i promrmljao kroza zube:

– Ovi prokleti konji, izgubiti će vam se negdje ako ih ostavite.

Šerif Grant odmahnuo je glavom.

– Oni i sami znaju put do grada.

U kočiji je bio samo jedan putnik. Bila je to žena srednjih godina, bleđunjava lica s kiselim osmijehom, koja ih je neprestano motrila svojim sitnim modrim očima.

Krenuli su. Candless je skinuo šešir i otvorio prozor. Corbett se smjestio nasuprot njemu, tako da je imao pregled puta kojim su se kretali.

Smokey Grant upoznao se s damom. Zvala se Hermione Stone. Putovala je u Goschute, gdje će početi raditi kao učiteljica.

Odmakli su tek pet kilometara kad je Corbett dao znak Grantu da pogleda kroz prozor. Uz cestu su na konjima sjedila petorica jahača s puškama. Gledali su prema sjeveru, očito očekujući nekoga.

Norm ih je spazio istodobno, povukao se na svoje mjesto i spustio šešir na oči. Na koljenima je spremno držao pušku. Učiteljica je jedina provirila kroz prozor, rukom pridržavajući veliki šešir da joj ga vjetar ne odnese.

Kočija je prolazila pokraj petorice jahača. Sve što su oni s

ceste mogli vidjeti kroz prozor bila je učiteljčina glava. Ona je i dalje s nesmanjenim zanimanjem pratila sve što se događalo oko njih.

Prošli su. Grant je odahnuo, odložio na stranu pušku i rekao:

– Gospodo, sad bih vas najradije poljubio!

Miss Hermione Stone brzo je dohvatila kišobran, kao jedino oružje koje je imala.

– Udarit ću vas ovim, ako samo pokušate!

Candless se namrštitio, a Bob Corbett glasno nasmijao.

Približavali su se gradu. Sva trojica mirno su sjedili, zavaljeni u svojim sjedalima, razmišljajući o protekloj noći. Ovaj su put dobro prošli, ali to zacijelo nije i njihov posljednji susret s Daggettovim ljudima.

Kad su se zaustavili, prvi su izašli Candless i Corbett. Pomogli su učiteljici da side, a zatim skinuli sedla. Grant ih je za početak pozvao u restoran u kojem je obično jeo. Sva su trojica počela mahnito jesti, pokušavajući nadoknaditi svu onu snagu koju su izgubili protekle noći. Candless i Corbett krenuli su zatim oprati se i odmorili, a Smokey se zaputio u svoj ured. Ondje je radio još dva sata kad se na vratima pojavio čovjek s velikom crnom bradom.

Jedan površni pogled bio je dovoljan i Smokey Grant prepoznao je svog posjetioca. Bio je to John Harold Daggett, zvani Jack. Daggett je mirno sjeo i počeo govoriti.

– Moje ime je Daggett, šerife, Jack Daggett. Vlasnik sam bivšega McGoffinova ranča uz jezero Pyramid. Prošle noći neki

su ljudi pucali na mom imanju i ubili jednog kauboja.

Smokey ga je pomno slušao. Izvadio je cigaru i pripalio je, iako mu se nije pušilo. Tako je izbjegavao da svom sugovorniku gleda ravno u oči.

— Mislim da su bila dvojica — rekao je Daggett. — Moji ljudi tvrde da su bila trojica. Oni vjerojatno znaju bolje od mene, jer su ih pred zoru pratili sve do kraja mog imanja. Znam samo to da su — jahali potkovane konje.

Smokey ga je pogledao. Dakako! Daggettovi ljudi jašu nepotkovane konje. Imali su sreću što su krenuli po noći, jer bi ih inače Daggettovi ljudi prepoznali bez imalo muke.

— Konjokradice? — upitao je, puštajući dim kroz nos.

— Ne. To nisu konjokradice, a siguran sam da nisu ni kradljivci stoke — odgovorio je Daggett.

— Tko su onda bili ti ljudi?

Daggett se smrknuo. — Ništa osobito. Znae, prije otprilike mjesec dana dvojica lovaca na mustange motala su se ovim krajevima. Bili su i na mojem ranču. Moji su ih ljudi pokušali udaljiti. Nije prošlo bez tučnjave i oni su otišli. To su opet ta dvojica, siguran sam, a možda ovaj put imaju i prijatelja sa sobom.

— Ali zašto? — upitao je Smokey, prekidajući ga. — Do vra- ga, ako su se ta dvojica samo htjela osvetiti vašim kaubojima, nije bilo ništa lakše nego da ih pričekaju negdje na putu.

Daggett je oštro reagirao.

— Ne dopuštam mojim ljudima da idu u Goschute, šerife. Možda je sad pravi trenutak da

vam kažem: ja također ne želim da itko od ljudi iz grada dolazi na moj ranč. Zapamtite, od toga ne odstupam. Moji su rančeri već dobili naređenje da vrate svakoga tko mi se približi.

Smokey mu je smjesta odgovorio.

— Čekajte, gospodine Daggett. Ovdašnji kauboiji već su godinama navikli da svoju stoku vode na prvu proljetnu ispašu oko jezera.

— Ne više, šerife. Ja sam sad vlasnik te zemlje. Meni pripada svaki prokleti pedalj oko jezera. Moji će ljudi protjerati svakoga tko proviri nosom na taj posjed. Rekao sam: svakoga!

— Možda bi vam bolje bilo da napravite nekoliko izuzetaka — rekao je Smokey mirno. — Gospodine Daggett, ako ja jednog dana odlučim da odjašem onamo, vaši me ljudi neće spriječiti u tome. A nećete ni vi!

Jack Daggett je iznenađeno pogledao.

— Pa, dodite ravno uz sjevernu obalu jezera, šerife. To je jedini siguran put. I to samo za vas.

Smokey je odložio svoju cigaru, skinuo šešir i rekao:

— Vratimo se onom vašem čovjeku koga su ubili. Kako se to dogodilo?

— Ti su ljudi bili skriveni u ambaru. Srećom, imam dva psa stražara koji su ih otkrili. Postavio sam svoje ljude oko ambara u zasjedu. Oni su pucali, ubili jednoga od njih i nestali u mraku. Idući ću put ja iskoristiti svoje pravo da prvi pucam na njih i uvjeravam vas da me u tome neće nitko spriječiti.

— Kako se zovu? Možda bi ih ja mogao uhvatiti u gradu?

Daggett je zastao na trenu-
tak, smišljajući odgovor.

— Zapravo i ne znam njihova
imena. Jedino znam kako izgle-
daju. Obojica su bivši zatvoreni-
ci, ako vam to može pomoći.

Daggett je polako krenuo
prema vratima.

— Pomoći ćete nam obojici
ako objavite u Goschuteu da je
zabranjeno kretanje uz sjever-
nu, južnu i zapadnu stranu je-
zera. To se odnosi i na ovdašnje
kauboje. Bez izuzetaka! — Dag-
gett je polako otvorio vrata. —
To je moja posljednja riječ, šeri-
fe. Apsolutno bez izuzetaka!

Izišao je na ulicu. Smokey ga
je pratio pogledom. Krenuo je
prema konju uz kojega je stajao
čovjek crnih pokvarenih zubi.

Smokey je zatim izišao na ve-
randu i gledao za jahačima, ko-
ji su se brzo udaljavali. Još je
bio ondje kad su stigli Candless
i Corbett. Bili su svježije obrijani
i okupani. Ispričao im je što se
dogodilo.

— Momci, ostanite u gradu
još sljedećih nekoliko dana. Ne
izlazite izvan grada. Nemojte iz-
voditi ni vaše konje. Imam osje-
ćaj da nam Daggett neće olako
oprostiti jednog izgubljenog
kauboja.

Candless je ponovo počeo is-
tu priču.

— Ovo me sve više počinje
zanimati — rekao je.

Šerif Grant nije znao ništa vi-
še, nego što su znali Candless i
Corbett. Ali ovaj put pružila mu
se nova prilika da slobodno
krene na McGoffinov ranč. Bila
je to prilika koju mu je dao sam
Daggett i bio je siguran da će je
vrlo skoro iskoristiti.

— Ispričat ću vam što se do-
gađa ovdje kad se vratim — re-

kao je i dodao: — Barem se na-
dam.

— Namjeravao je odjahati
onamo već sutradan. Odlučio je
da će odgoditi za nekoliko dana
ostale poslove, koji su sada io-
nako bili u drugom planu. Ali
iznenada se dogodilo nešto
neočekivano.

Iste je večeri u grad ujahao
visok i mršav čovjek s tankim
brkovima, odjeven u tamni ka-
put, s kravatom oko vrata i cr-
nim šeširom na glavi. Šerif
Grant nije ništa znao o njemu,
sve dok ga sljedećeg jutra nije
zatekao na verandi sudnice ka-
ko puši i promatra što se doga-
đa na ulici, očito čekajući upra-
vo njega.

Smokey se zaputio stubama
prema sudnici, kimnuo i rekao:

— Ja sam, šerif Smokey
Grant. Mogu li vam pomoći u
nečemu?

Stranac ga je prilično hladno
odmjerio i zatim pristojno kim-
nuo u znak pozdrava.

— Dakako, možete — odgovo-
rio je, čekajući da šerif otključa
vrata i pusti ga unutra.

Umjesto toga, Smokey je i da-
lje stajao na istomu mjestu.

— Danas imam važan posao
izvan grada. Upravo krećem.
Možete li mi ovdje reći o čemu
je riječ? — upitao ga je Grant.

— Svakako da mogu — odgo-
vorio mu je stranac. — Možda
bi ipak bilo bolje da porazgova-
ramo unutra. Možda nakon to-
ga i nećete htjeti otići izvan gra-
da, šerife. Što mislite o tome?

Šerifu se nije svidio stranac.
Nije mu se svidao njegov način
razgovora niti njegovo ponaša-
nje. Upravo je zato brzo otključ-
ao vrata, kako bi se što prije
završio ovaj posjet.

Visoki čovjek mirno je i dostojanstveno ušao, skinuo kaput i odložio šešir. Sjeo je na stolac i prekrizio nogu preko noge. Na njegovoj je košulji zasljala mala čelična pločica s ugraviranom zvijezdom i natpisom:

Savezni šerif

Šerif je zastao i zanijemio od iznenađenja. Mislio je da je taj čovjek obični revolveraš, ali mu nije palo nakraj pameti da to može biti revolveraš ovog ranga.

— Zovem se Whitney Blake, šerife. Iz ureda u Denveru. Sinoć sam stigao prekasno da bih vam se javio.

Čini se da se Whintey Blake nikad nije smijao. Bio je to hladan i odmjeren čovjek koji nikad nije izgovorio dvije riječi kada je bila dovoljna jedna.

— Namjeravao sam vas posjetiti već prije dva, tri mjeseca — dodao je.

Smokey je upitao:

— Samo posjetiti?

Blakeov čelični osmijeh se izgubio.

— Znate li neki drugi razlog za moj dolazak ovamo, šerife?

— Mislim da je to samo redovit obilazak — rekao je prilično neuvjerljivo. — Kao što sam rekao, danas imam posla izvan grada.

— Moram vas prekinuti — rekao je savezni šerif. — Tragam za skupinom krivotvoritelja novca, koji isporučuju povelike količine novčanica a izrađuju ih već mjesecima negdje u vašem kraju.

IX

Savezni šerif Whintey Blake mirno je promatrao šerifa, očekujući njegovu reakciju.

— Znate li nešto o tome? — zanimalo ga.

Smokey je izbjegao izravan odgovor.

— Je li vam poznato tko su ti krivotvoritelji? — upitao je saveznog šerifa.

Blake je bez riječi podigao svoj kaput i iz unutrašnjeg džepa izvadio neke papire. Prelistao ih je, odabrao jedan i pružio ga Grantu bez riječi. Na papiru je bila otisnuta slika bradatog lica s kratko podšišanom kosom i sitnim očima. Ispod uha dobro se vidio duboki ožiljak, vjerojatno zadobiven u nekoj borbi nožem, koji je sezao sve do gornje usnice.

Smokey čak nije pročitao što je pisalo ispod slike. Vratio je papir Blakeu. Savezni šerif opet ga je složio i spremio u svoj unutrašnji džep.

— Niste pročitali tekst ispod slike, šerife — rekao mu je. — Taj je čovjek gadno nastradao. Metak ga je pogodio u nogu iznad koljena prije nekoliko godina. Raznio mu je nogu.

— Znam ga — odgovorio je Smokey. — Sad ima nešto dulju bradu.

Savezni šerif duboko je uvukao dim.

— Dakako — rekao je — krije ožiljak. Što je drugo mogao učiniti nego pustiti bradu.

Smokey je zatim ispričao Blakeu što se nedavno dogodilo Candlessu i Corbettu. Spomenuo je i svoj jučerašnji okršaj s istim čovjekom, koji ga je zamaľo stajao glave. Zatim je rukom pokazao na klupu na kojoj je upravo sjedio Blake.

— Jučer navečer na ovom istom mjestu sjedio je Daggett, tako se on zove. Upozoravao me

da će se osobno pobrinuti za svakoga tko se usudi približiti njegovu ranču.

– Koliko revolveraša drži na ranču, šerife? upitao je Blake.

– mislim da ih je sada pet. Zapravo, do prošle noći ih je bilo šest.

– Kakva su ta dvojica, Candles i Corbett? Može li se na njih računati?

– Već računam na njih. Oni su bivši zatvorenici iz kaznionice Leavenworth.

Savezni se šerif zamislio. Dugo je promatrao Granta prije nego što je rekao:

– Danas ste namjeravali odjahati onamo?

– Da, i to sâm.

Savezni šerif saznao je sve što je želio saznati. Upalio je novu cigaru, ogrnuo kaput i polako se zaputio prema Morganovu baru.

Grant je učinio isto. Zaključao je vrata, izišao na ulicu i krenuo prema staji gdje je inače držao konja. Htio je samo provjeriti je li se konj sam vratio u staju. Dobro je znao put, ali ovaj se put nije vratio sâm. Stigla su još dva, Candlesov i Corbettov konj.

Ponovo je izišao na cestu. Grad je bio pust, a Blakeu, Candlesu i Corbettu nije bilo ni traga. Krenuo je prema Morganovu baru. Dok mu se približavao, čuo je iz bara buku. Već je bio blizu ulaznih stuba kad je kroz vrata iznenada izletio Norm Candles. Očito ga je netko izbacio naglim i oštrim udarcem. Norman je pao u prašinu, ali se istog trena uspio prići i ostao tako sjediti.

Smokey je potrčao prema njemu. Trenutak poslije toga iz

bara je na isti način izletio i Bob Corbett.

Smokey je bio zapanjen. Jurnuo je prema vratima bara. Unutra je stajao savezni šerif Blake. Čistio je svoj kaput i popravljao čvor na kravati. Smokey ga je vidio. Bilo je ondje još nekoliko ljudi koji su sa zanimanjem pratili razvoj događaja. Čak je i barmen bio iznenađen.

Blake je spazio Granta kako dolazi i lagano kimnuo, smatrajući da nije potrebno učiniti ništa više u znak pozdrava. Bila je to njegova prva pogreška. Dugu je učinio kad se presporo okrenuo. Smokey je to iskoristio i obuhvatio ga lijevom rukom tako da se nije mogao pomaknuti. Sve se dogodilo u trenutku. Srušio je saveznog šerifa na stol, onemogućivši mu tako da se dalje bori.

– Što mislite, tko ste vi da možete ući u grad i istog trena početi s neredima?

Whitney Blake ležao je na leđima, a obje ruke bile su mu ukliještene na stolu.

– Šerife, ne dopuštam da itko podigne ruku na mene.

Smokey se odmaknuo i pustio Blakea da se pridigne. Savezni šerif polako je ustao i istodobno neočekivano šakom krenuo na šerifa. Udario ga je u lijevo rame i zatim zastao, kao da očekuje odgovor. Bilo je to dovoljno. Grant se više nije mogao svladati, njegova je krv uskipjela. Jurnuo je prema Blakeu. Ovaj se nije uspio izmaknuti. Dobio je dva oštra udarca u prsa i posrnuo preko stola. Staklo je prštalo. Ali Blake se nije dao zbuniti. Zateturao je i krenuo natrag. Nasrnuo je na Granta i s nekoliko oštih uda-

raca priklještio ga uz točionik. Smokey ga je pokušao odgurnuti od sebe i pri tome rukom srušio čaše na pod. Blake se pokušao izmaknuti i Grant je iskoristio upravo taj trenutak napajnje. Odgurnuo je Blakea od sebe profesionalnim udarcem nogom i zatim jurnuo prema njemu. Već za trenutak Blake je bio priklješten uz zid. Još samo jednim udarcem Smokey ga je uspio izbaciti iz bara na isti onaj način na koji su samo trenutak prije toga odavde izletjeli Candless i Corbett.

— To nije bila poštena igra — promrmljao je Blake kad se osvijestio. Candless i Corbett pomogli su mu da ustane.

Liječnik Earl Whipple sve je to promatrao sa strane.

— Kakva vam je korist od ovakve tučnjave, momci? — upitao ih je i pošao da im pomogne.

Candless je zabacio kosu na stranu i obrisao čelo. Krenuo je prema Grantu, koji je upravo izlazio.

— Tko je taj prokleti nitkov? — upitao ga je.

— Savezni šerif — odgovorio mu je šerif. — Otidi po njegov kaput. Vidjet ćeš značku. Što se dogodilo s vama dvojicom unutra?

— Slušajte. Sjedili smo u baru i pili pivo. Ovaj dugajlija ušao je i naručio viski. Zatim nam je prišao i upitao nas jesmo li ikad čuli za veću glupost od toga da neki šerif uzme za svoje pomoćnike dva bivša zatvorenika. Mislili smo da je vidio značke na našim košuljama, pa smo mu odgovorili da smo čuli baš za takav slučaj, i to u ovom gradu. Tad sam mu ja rekao da sam

čuo kako u gradu postoji i klepetalo koje se previše petlja u tuđe stvari, a ima kratko podrezane brkove kako bi njegova golema usta izgledala još veća.

— I...? — Čovječe, što se zatim moglo dogoditi? Lagano je skinuo svoj šešir i odložio ga, zatim navalio na nas. Nikad u životu nisam za tako kratko vrijeme dobio toliko udaraca!

Barmen je izašao na vrata da vidi što se događa. Iza njega je stajalo nekoliko znatiželjnika.

Smokey ga je zamolio da donese kantu hladne vode. Barmen je kimnuo i otišao.

Ispred bara počela se stvarati gužva. Sve je zanimalo tko je taj stranac. Candless, Corbett i Grant sjeli su sa strane i mirno promatrali Blakea koji je kretao prema njima teturajući. Otresao je prašinu s košulje i hlača, rukom maknuo kosu sa čela i polako se oslonio na obje noge, kao da se želi uvjeriti da ništa nije slomljeno. Tad se obratio Grantu:

— Šerife, nas bi se dvojica morali naći negdje izvan grada, gdje se nitko neće miješati.

Smokey je kimnuo odobravajući.

— Ovdje sam kad zaželite. U svako doba! Za sada bi bilo bolje da krenemo. Za početak do zatvora.

— Zašto? — upitao je Blake.

— Učinit ćete upravo onako kako sam rekao — odgovorio je Smokey. — Imam praznu ćeliju koja čeka bilo koga, pa makar to bio i sâm savezni šerif. Dovoljno je da uđete u grad bez riječi i već prvog dana u baru napravite ovakvu gužvu. A vi, momci — obratio se Bobu i Normu — pođite s nama.

X

Smokey zapravo nije namjeravao odvesti saveznog šerifa Blakea u zatvor. Kad su stigli u ured, šerif ga je smjestio na stolac nasuprot sebi. Blake je sjeo.

Smokey je pričekao neko vrijeme, dajući Blakeu priliku da još nešto kaže ako to želi. Blake nije rekao ni jednu jedinu riječ.

— Dobro — počeo je Grant — vjerujem da ću ipak još trebati vašu suradnju i pomoć. Na kraju, nadam se da ste ipak ovamo došli zbog Jacka Daggetta. Ovo bi trebao biti kraj naših međusobnih sukoba, a isto tako i kraj sukoba između vas i ove dvojice — pokazao je zatim na Boba i Norma.

Blake je sjedio bez riječi. Mirno je promatrao šerifa. Zabacio je šešir na potiljak, ustao i krenuo prema njemu. Pružio mu je ruku u znak pomirenja. Šerif je prihvatio. Zatim je dohvatio revolver koji je nakon tučnjave oduzeo Blakeu i pružio mu ga. Blake ga je spremio u korice.

Blake je još jednom pogledao Smokeyja, Boba i Norma i zaputio se prema izlazu.

— Šerife — rekao je na kraju — danas ste me izazvali. Inače se ne bih ponašao ovako. Svedjedno se nadam da ću jednom imati priliku da vam to uzvratim.

Smokey ga je i dalje gledao s nepovjerenjem.

— Ja sam se nadao da vas zanima samo to kako da uhvatite Daggetta, savezni šerife.

— Upravo tako. Zato sam i došao. Kao što sam vam već rekao, nisam imao nikakva drugog razloga da dodem ovamo. Ali Jack Daggett neće pobjeći nikamo. Zato sam najprije htio

riješiti neke osobne stvari. To ste bili upravo vi!

Smokey se namrštitio.

— Znači, ne možete prijeći preko toga? — upitao ga je.

Savezni šerif odmahnuo je glavom.

Smokey je pogledao Candlesa i Corbetta. Ni jednomu se Blake nije svidio već na prvi pogled. Njihova netrpeljivost prema ovom čovjeku neprestano je rasla. To je osjećao i Blake, koji je bivše zatvorenike gledao pogledom punim mržnje.

Sve je ovo malo poremetilo šerifove planove. Sad je već bilo prekasno da odjaše do McGoffinova ranča, razgovara s Daggettom i vrati se natrag prije mraka. Još je imao dovoljno vremena da sredi račune sa saveznom šerifom.

Krenuo je prema vratima. Otvorio ih i izišao. Pričekao je ostalu trojicu, koji su ga slijedili. Prošao je kroz hodnik i krenuo prema stražnjem izlazu. Otključao je teška hrastova vrata i izišao. Bilo je već kasno poslijepodne. Skinuo je šešir i opasač. Još se jednom okrenuo da se uvjeri kako u blizini nema nikoga tko bi ih mogao ometati. Pričekao je Blakea, koji je upravo otpuštao svoj opasač.

Nije bilo potrebno da se nešto kaže, ali je Smokey ipak rekao:

— Savezni šerife, sigurni ste da ste za to spremni već danas. Čini mi se da će vam to ići malo teže nakon onog susreta u baru.

Blakeovo se lice smrknulo. Hladno je gledao šerifa čeličnim pogledom i rekao:

— Ne želim ništa drugo osim poštene igre. A mislim da je sad moj red!

Krenuo je naprijed odmjerenim koracima. Candless i Corbett sjedili su na stubama i promatrali sve što se događalo.

Neočekivanom brzinom Blake je zadao tri oštra udarca šerifu. Jedan je bio u lijevi, drugi u desni obraz, a treći je put zamahnuo kretnjom kao da u ruci drži mač i pogodio svog protivnika ravno u trbuh.

Zatim se povukao. Promatrao je Granta koji ga još nije uspio ni dotaknuti. Oslonio se na lijevu nogu i pustio šerifa da mu se približi. Naglim je udarcem još jednom pogodio Granta u prsa, ali ovaj put nešto slabije. Blake je bio očito brži od Granta, i to je bila njegova velika prednost.

Blakeov pogled bio je pun mržnje. Čekao je trenutak šerifove nepažnje da ponovo krene u napad. Šerif je pratio svaku Blakeovu kretnu. Bilo je dovoljno da Blake samo pomakne nogu kao da će krenuti naprijed, i šerif je već uzmicao. Bila je to igra živaca.

Blake je naglo krenuo udesno. Smokey se istog trena povukao na lijevu stranu. To se ponovilo nekoliko puta, kretali su se neprestano u istom krugu.

Candless se nasmijao.

To je razbjesnilo Blakea. Umjesto da je namrtvo pretukao Granta, kao što je u početku očekivao, dogodilo se sasvim suprotno. Blake je bio egoist i to nije mogao podnijeti.

— Her, savezni šerife! Možda bi ti dobro došla mrežica za leptire — dobacio je sa strane Bob Corbett.

Blake je jurnuo naprijed, ali Smokey mu je uspio uzmaknuti. Blake je krenuo brže. To je uči-

nio i Grant. Na sljedeći Blakeov napad Grant nije uzmakao, nego je oštro krenuo prema svom protivniku. Blake to nije očekivao. Dočekao ga je Grantov oštar udarac u čelo, zatim u bradu. Bili su to snažni udarci i Blake je zateturao. Još je jednom pokušao krenuti na svog protivnika, ali nije uspio. Drugi put istoga dana Blakeu se zabiljelo pred očima i osjetio je da gubi tlo pod nogama. Posrnuo je i pao. Bio je previše iscrpljen da bi pokušao još jednom.

Očekivao je da će ga Smokey nakon ovoga jednostavno dotući s još nekoliko snažnih zamaha no to se nije dogodilo. Smokey je stajao sa strane ispod stuba i razgovarao s Candlessom i Corbettom.

Blake se polako pridigao i potražio svoj šešir, kaput i opasač. Skupio je svoje stvari i bez riječi krenuo prema ostaloj trojici. Hodao je polagano, pomalo teturajući.

— Mislim da bi bilo najbolje da krenemo unutra i porazgovaramo o nome zbog čega sam zapravo i došao — rekao je.

Prošao je pokraj Granta, Candlessa i Corbetta a nije ih ni pogledao. Popeo se stubama, otvorio vrata i ušao u hodnik. Krenuo je prema šerifovu uredu i sjeo ondje na klupu, čekajući da dođu i ostala trojica.

Smokey je ušao za njim. Sjeo je za svoj radni stol nasuprot Blakeu. Candless i Corbett ovaj put nisu došli za njim. Možda i bolje. Naći će ih poslije u salunu.

Blake je nastavio razgovor o Daggettu, kao da se nije niti prekidao.

– Daggettov krivotvoreni novac – rekao je – jedan je od najboljega koji sam uspio vidjeti. Daje ga u promet kroz samo nekoliko kanala. Njegova je pogreška upravo u tome što je novac isporučivao na veliko. Tako je, na primjer Denver u kratko vrijeme bio sasvim preplavljen krivotvorenim novčanicama od dvadeset dolara. Možda bi se teže zapazilo da je štampao manje novčanice, od pet ili deset dolara, i isporučivao ih u manjim količinama. Ovako mu se brzo ušlo u trag.

Smokey je sve shvatio, iako mu je bilo teško pratiti što Blake govori. Boljela ga je vilica i desni obraz, gdje ga je danas Blake nekoliko puta nemilice udario.

– Ušli smo u trag čovjeku koji je rasturao novac. To nije bilo teško. Pratili smo odakle dolaze novčanice i svi su putovi vodili u istom smjeru. Njega smo uspjeli uhvatiti. Pa, trebalo ga je malo uvjeravati... – Blakeove su oči zlobno zasjale. – Sve nam je ispričao o Daggettu. Čak nam je pokazao i njegovu sliku. Eto, zato sam stigao ovamo.

Smokey je kimnuo.

– Po vašem pričanju sve se to čini vrlo jednostavno. Ali vjerujte mi na riječ, Daggett vam neće tako lako uletjeti u šake kao onaj žutokljunac u Denveru. On je malo teža zvjerka.

– Vjerujem vam – rekao je Blake. – Ali to me svejedno neće spriječiti. Uхватit ću ga na ovaj ili onaj način. S vašom pomoći, barem se nadam.

– Vi to mene pitate, savezni šerife?

Blake ga je hladno gledao.

– Da, vas pitam, šerife.

– Na mene možete sigurno računati – rekao je šerif. – A što mislite o tome da sa sobom povedemo i onu dvojicu bivših zatvorenika?

– Dobra ideja – promrmljao je Blake, ne pogledavši pri tome šerifa.

Smokey Grant još je trenutak promatrao Blakea.

– Moram priznati da ste za početak ostavili prilično loš dojam – rekao je i krenuo prema vratima. – Ali, se nadam da ćemo to zaboraviti. Dobro, idite sad u hotel i operite to blato sa sebe. Ja ću za to vrijeme otići u salun i potražiti Candlessa i Corbetta. Ako ćemo danas krenuti u posjet McGoffinovu ranču, mislim da je sad pravo vrijeme za to.

Grant je ušao u salun, ali Bob i Norm nisu bili ondje. Zatim je otišao do staje i čuo da su njegovi pomoćnici osedlali konje i odjahali prema jezeru.

Istog trena šerif se zaputio u hotel i sve to ispričao Blakeu. Savezni ga je šerif mirno slušao i dalje čisteći svoj revolver. Zatim je uzeo šešir i kaput i rekao:

– Mislim da je vrijeme da krenemo. Onu će dvojicu zacičelo uhvatiti. Imaju previše hrabrosti a premalo iskustva. Nadam se da ćemo stići na vrijeme.

XI

Stigli su nadomak jezera prije sumraka. Zaobišli su imanje Neda Smalla. Nisu mu se javili. Smokey je to učinio jednostavno zato što nije htio da ga itko vidi kako kreće prema Daggettovu ranču.

Dok su jahali prema ranču, Grant je pokazao Blakeu mje-

sto gdje je bio Candless i Corbettov logor i ispričao mu sve što zna o McGoffinovu masakru.

Blake je s velikim zanimanjem slušao sve što mu je šerif pričao. Zanimao ga je teren kroz koji su jahali, udaljenosti između pojedinih mjesta i jezera i druge pojedinosti. Jahao je dobrog konja koji za sve vrijeme nije nijednom zarzao.

Čitavim putem Granta je mučila misao o Candlessu i Corbettu. Svježi trag potkovanih konja što je najvjerojatnije ostao iza Boba i Norma odavno se izgubio. To je jedino moglo značiti da momci nisu jahali skrovitim putem kojim su krenuli šerif i Blake, nego su presjekli livadu i pošli ravno prema ranču. Poučen dosadašnjim iskustvom, Daggett je sasvim sigurno pojačao stražu oko jezera i na prilazima ranču. Momci su ovamo morali stići rano poslije podne, što je značilo da su jamačno upali u šake Daggettovim ljudima.

– Vjerojatno su krenuli drugim putem – rekao je Blake, kao da pogađa Grantove misli.

– Siguran sam da razmišljate o tome kako su vaši pomoćnici ipak žutokljunci? – rekao je podrugljivo.

– Tako nešto – složio se Smokey.

– Pa, zapravo mislim da su nam napravili uslugu. Daggettovi će se ljudi najprije morati pozabaviti s njima, a to je za nas prednost. Imamo najbolje izgleda da im se približimo nezapaženo.

– Bojim se da bi to moglo loše završiti – rekao je Grant. – Daggett ima poprilično razloga

da okonča priču s njima. Nadam se samo da ćemo stići na vrijeme.

Stigli su do mjesta gdje su prošli put šerif, Candless i Corbett ostavili svoje konje. Grant je smatrao da to nije pametno učiniti i ovaj put, te su odjahali još malo prema zapadu i ostavili ondje konje vezane o drvo. Grant je upozorio Blakea na pse čuvare koji ne laju.

Uzeli su puške i dalje krenuli pješke. Približili su se ambaru. Iz glavne se zgrade kroz prozore vidjelo svjetlo. Bilo je vrijeme večere. Odabrali su pravi trenutak za dolazak, jer u ovo doba vjerojatno stražari nisu bili na svojim mjestima.

– Šerife – prošaptao je Blake – vaši pomoćnici morali su stići prije nas. Postoje dvije mogućnosti: ako se nisu sakrili u ambaru, vjerojatno dijele večeru u ugodnom društvu s gospodinom Daggettom i njegovim prijateljima! Mislim da bi za početak trebali zaviriti u ambar.

– Mislite li da su Candless i Corbett ondje?

– Ne samo oni. Možda je ondje skrivena i Daggettova štamparija.

Došli su do ulaza u ambar, sakrili se iza zida i čekali. Imali su pripremljen plan. Već nakon nekoliko trenutaka stigli su za njima psi čuvari. Blake je dao znak Grantu, odložio pušku i izvukao iz čizme kratak oštar nož. Približio se Grantu pazeći i šapnuo mu:

– Kad skočim, ti zgrabi drugoga. Zapamti, ako mu promašiš grkljan otprve, sve je propalo.

Smokey je bio spreman, ali drhtala mu je ruka. Nije imao

iskustva sa psima koji ne laju. A Blakeu to očito nije bilo prvi put.

Sve je bilo gotovo u trenutku. Smokey se bacio na jednoga, a Blake je istodobno uhvatio drugog psa. Učinili su to brže nego što je Smokey mogao očekivati. Pod rukom je osjetio toplu krv i tijelo psa koje se posljednjim naporima borilo za život. Ništa nije poremetilo grobnu tišinu u ambaru.

Blake je bio zadovoljan. Maknuo je tijelo psa na stranu, kako bi izlaz iz ambara ostao slobodan. Stao je i promatrao ostala zdanja što su okruživala ambar. Na suprotnoj strani nalazila se glavna zgrada. Bila je to kuća debelih masivnih zidova, solidno građena, pa se moglo očekivati da je ondje smješten glavni dio štamparije.

– Zar vaši trgovci u Goschuteu nisu zapazili lažne novčanice?

Grantov odgovor bio je kratak.

– U Goschuteu su novčanice od dvadeset dolara takva rijetkost da nitko čak i ne pita jesu li one prave ili ne. Ali Daggett ne dopušta svojim ljudima da dolaze u Goschute. Sam mi je to rekao.

Blakeove su oči zasjale.

– Bistar je taj Daggett. Ne želi da ga otkriju na vlastitom teritoriju. Misli da će tako lakše zamagliti trag. Smatram da mu ipak nije uspjelo.

Smokey nije razmišljao o tome. Njega su više brinuli Candless i Corbett.

– Bit će bolje da krenemo – rekao je Blake. – Mislim da ono svjetlo dolazi iz kuhinje. Večera bi skoro mogla završiti,

a to znači da bi mogla stići i nova straža.

Izišli su iz ambara istim putem kojim su i ušli. Krenuli su ispod stabala prema glavnoj zgradi. Bili su neprimjetni jer su ih skrivale sjene stabala. Stigli su do zgrade. Blake je dao šerifu znak rukom. Pokazao mu je na mjesto gdje su se nekad nalazili prozori. Otvori su bili zazidani. Nije bilo pravog ulaza koji bi vodio u Daggettovu kuću!

– Do vraga, to je prava utvrda – rekao je Blake i krenuo dalje. Smokey ga je slijedio. Na drugom kraju zgrade bio je još jedan prozor. Taj nije bio zazidan, ali bio je okovan čeličnim šipkama koje su bile debele barem kao pola šake.

Zaobišli su kuću i krenuli prema osvijetljenom spremištu. Prilazili su mu sa stražnje strane. Ni ovdje nije bilo prozora, ali to nije bilo neobično za spremište. S bočne strane bio je samo jedan uski prozor, kroz koji je dopiralo svjetlo. Prozor je bio visoko iznad njihovih glava. Blake je pružio svoju pušku Grantu. Nogu je oslonio u utor u zidu i rukom se uhvatio za čelične rešetke na prozoru. Uspio je samo proviriti unutra. To je bilo dovoljno.

– Naši su prijatelji unutra – rekao je Grantu kad se spustio.

Smokey je krenuo prema prozoru, ali Blake ga je zaustavio. Nije bilo pametno da se još jednom izlažu opasnosti. Savezni šerif htio je nešto reći, ali prekinuo ga je zvuk vrata koja su se naglo otvorila. Zvuk je dopirao iza njihovih leđa, iz smjera glavne zgrade. Znači, ipak su negdje postojala vrata!

Uspjeli su razabrati dvojicu kako dolaze prema spremištu. Nešto su razgovarali, ali nije se čulo što.

Zatim su vidjeli još jednu sje-
nu kako kreće prema spremi-
štu. Zastao je i viknuo onoj dvo-
jici da će im se pridružiti za ko-
ju minutu. Otišao je prema jeze-
ru po četvrtoga koji je ondje bio
na straži.

Grant i Blake netremice su
pratili svaku kretnju dvojice ko-
ja su se približavala spremištu.
Išli su polako, kao da im se nije
žurilo. Usput su pušili. Jedan od
njih je rekao:

– Daggett je zapovijedio da
ih držimo ovdje dok on ne dođe.
Siguran sam da noćas nećemo
zaspati sve dok on ne svrši s nji-
ma.

To je bilo sve što su čuli
Grant i Blake. Dvojica Dagget-
tovih ljudi zatim su otključala
vrata i nestali u spremištu.

XII

Smokey je uhvatio Blakeovu
ruku.

– Mogli bi preuzeti onu dvo-
jicu – prošaptao je. – Moramo
ih spasiti, i to smjesta. Kad jed-
nom krenu s Normom i Bobom
preko dvorišta u tu prokletu
utvrdu, nećemo ih više stići.

Blake ga začuđeno pogleda.

– Ali, šerife, mi smo ovdje
zbog lažnog novca!

Smokey zgrabi dugajliju za
ruku i snažno je povuče.

– Trebao sam ti sravniti taj
prokleti nos – siktao je. – Ako
Daggett ima štampariju i takve
stvari u kući, zacijelo je neće
moći iseliti prije no što se vrati-
mo ovamo iz Goschutea sa sku-
pinom pomoćnika. Zato kažem
da oslobodimo Candlessa i Cor-

beta i tek potom brinemo o
tom vražjem novcu.

Whitney Blake bio je nemo-
ćan. Da je Grant otišao za svo-
jim prijateljima u spremište, što
bi očito učinio bez obzira na
Blakea, ostavio bi ga da se bori
sam. Tako je Blake prihvatio
prijedlog i sad mu se čak i nije
činio loš. Uhvatio je šerifa koji
je već krenuo.

– Uđi u spremište – reče od-
lučno – i zatvori vrata kad
uđemo. Zatim daj njihove puške
tvojim prijateljima i odmah će-
mo imati pomoćnike, pa ne mo-
ramo natrag po njih.

Smokey se složio, podigao
vinčesterku s obje ruke i počeo
se šuljati uz tamni zid spremi-
šta, a Blake ga je slijedio. Do tri-
jema pred ulazom dopirale su
bijesne psovke. Razabrali su i
vrlo snažan mukli udarac tijela
o zid i čuli drugi glas kako tiho
kaže:

– Hej, nemoj ih slomiti dok
gospodin Daggett ne dođe jer
će inače pozelenjeti od bijesa.

Blake zakorači unutra. Nje-
gova jednocijevka bila je upere-
na u leđa revolveraša koji su
stajali nagnuti nad Normom
Candlessom i Bobom Corbet-
tom. Smokey Grant tiho se ušu-
ljao i pri tom dotakao vrata.
Škripnula su. Oba revolveraša
se okrenu, gotovo nezainteresi-
rano, a zatim se uozbilje i isko-
lače oči.

Ni jedan jedini mišić na nji-
hovim tijelima nije se pomak-
nuo. Smokey ih zaobiđe, sagne
se i odveže Norma i Boba. Cor-
bett ustane s prilično teškoća.
Lice mu je bilo zgrčeno od bola
a krv je tekla po rukama i no-
gama. Candless je samo uspio

mamurno dići glavu. U kutu usana bila je krv.

Smokey mu pomogne da ustane i okrene se.

— Tko ga je izudarao? — upita. Corbett pokaže glavom da je to bio krupniji revolveraš i krene prema zarobljenicima da ih razoruža.

— Ne treba mnogo snage da se udari zavezana čovjeka, je li, kauboju? Želiš li odmjeriti snagu s nekim tko nije vezan? — upita Grant.

Revolveraš je pogledavao čas Blakeovu nabijenu vinčesterku, čas Grantovo prijeteće lice.

— Znam vas — procijedio je kroza zube. — Već sam vas vidio sa značkom. Probajte mi oduzeti pušku i ja ću vam slomiti vrat!

Imao je pokvarene zube i strašan zadah. Blake se odmakne, brzo se osvrne po dvorištu i kimne.

— Dobro je, šerife. Imamo minutu-dvije. Nastavite. — Očito je želio da vidi šerifa u akciji, ali ako on sam nije meta njegovih udaraca.

Bob Corbett povukao je Norma Candlessa u stranu i dao mu bocu viskija. Norm je povukao gutljaj, pustio da mu teče po razrezanoj usni i zatim ponovo popio gutljaj. Crnim očima prostrijeli prezirno čovjeka s lošim zubima i reče:

— Smokey, udari jednom za mene, ali ravno u trbuh!

Grant izvrši naredbu i revolveraš ustuknu od bola. To je bio samo djelić onoga što je slijedilo. Dok je još bio pri svijesti, Smokey ga svojim snažnim rukama odnese do zida i stane udarati lijevo i desno. Revolveraš se želio oduprijeti, ali nije

imao snage i onesvijestio se. Dug je bio vraćen, ali savezni šerif Blake nije bio posve zadovoljan jer je znao da šerif može objema rukama udarati jednako, a to sad nije iskoristio. Pokaže rukom na drugog momka.

— Pokupi svog prijatelja — tiho naredi. — Prebaci ga preko ramena i podi s nama. Zatim odškrinu vrata samo nekoliko centimetara i dobro prouči situaciju. — Sve je kako valja — reče preko ramena. — Šerife, čuvaj zarobljenike jer će umaći ako im damo priliku.

Ali prilike nije bilo. Čuvali su ih, s njihovim vlastitim puškama, Corbett i Candless i tjerali u noć. Šuljali su se uza zidove spremišta i preko šumom obraslog dijela dvorišta sve dok im svjetlost zvijezda nije obasjala čistinu. Ondje ih savezni šerif Blake zaustavi.

— Gdje je štamparija? — upita zarobljenike.

Jedan od njih, koji je izgledao bolestan, zatetura i sruši se. Njegov drugar okrene glavu prema Blakeu.

— O čemu to govorite?

Smokey, Norm, Bob i napokon Whitney Blake ostali su zapanjeni i buljili u njega. Sva četvorica iznenada shvate da neće dobiti odgovor.

Ali savezni šerif, ne prihvaćajući, nastavi:

— Kauboju, znaš i sâm da nismo ovdje radi zabave. Gdje Jack Daggett proizvodi i štampa novac? Ili ćeš propjevati, ili ću ti odrezati jezik! — Blake se nagne nad njega i izvadi oštar nož.

Revolveraš se znojio.

— Ako gospodin Daggett zaišta korivotvori novac, ja o tome

ne znam ništa. Ako to radi, onda je to u kući. Svima nama, osim nadglednika imanja, dopušten je pristup samo u kuhinju, gdje jedemo.

— To je Concho — rekao je bob Corbett. — On je Daggettova desna ruka.

Na šerifov znak Blake spusti nož. Zarobljeni revolveraš nije dakle znao za krivotvorenje novca. Onaj drugi, pretučeni, napokon smogne snage da ustane i promrmlja:

— To je zaista istina. Mi dobivamo plaće, ali ne smijemo postavljati pitanja.

— Što je vaš posao na imanju? — upita Blake.

— Vodimo računa da nitko ne dođe na ranč, a ako i dođe, brzo ga uvjerimo da se više ne vrati. — Čovjek se zatim bijesno okrenu i prezrivo pogleda šerifa. Možda mislite da ste lukavi što ste ovu dvojicu poslali da bi nas zavarali, ali mogu vam reći da vam nema spasa. Odavde se nećete izvući jer vas čeka gomila revolveraša!

— Ti očito ne znaš brojiti — reče Smokey.

Na vas dvojicu ne moraju više računati!

— Šerife — upadne Bob Corbett iznenada — ima nešto što još ne znate. Danas popodne dojahala su još petorica naoružanih...

Zarobljenik s ružnim zubima pakosno se naceri. — Rekao sam vam. Nikad se odavde nećete izvući! Nikad! Iza ambara je voćnjak u kojemu se hlade kosti svih njuškala. Vi i vaši prijatelji ubrzo ćete zajedno ondje trunuti!

Djelitelji pravde nisu bili oduševljeni ovim riječima. Ali u

tom trenutku začuje se glas u blizini i svi se okrenuše.

— Gospodin Daggett — promrmlja jedan od revolveraša. — Šerife, sad imate priliku. On podivlja kad mora nekoga čekati.

— Onda će ovaj put zaista podivljati! — dodao je Smokey. Okrenuo se prema Blakeu, gestikulirajući. — Odvedi nas do konja. Ovaj par vodimo u grad, iza brave. Potom se vraćamo s dovoljno pomoćnika da Daggetta sravnimo sa zemljom!

Blake je utihnuo. Pokušavao je nešto vidjeti u mraku, okrenut prema mjestu odakle je došao povik. — Ne možemo reskirati — promrmlja. — Šerife, ne smijemo mu dopustiti da u međuvremenu uništi dokaze i spali krivotvoreni novac!

Na trenutak svi utihnuše. Na kraju dvorišta, sasvim otraga, začuše se dva glasa. Nisu odavali dojam panike, ali žurbe svakako. Postupno su dolazili i ostali. Pojavi se najprije nekoliko svjetiljaka, zatim sve više i više. U tom času Smokey Grant reče:

— Savezni šerife, pa ondje je prava mala vojska! Na kraju će ih biti dvostruko i više od nas. K vragu i dokazi ako se svi skupa budemo hladili pod onim voćnjakom!

Mrzovoljni revolveraš procijedi:

— Ti, s limenom značkom, napokon pokazuješ da imaš pameti u glavi. Ali još ne možeš pobjeći. Ni ti, ni itko od vas! Pogledajte, otkrili su bijeg zatvorenika i počinju nas tražiti.

Savezni šerif Blake bez riječi krene prema konjima, a Bob pride Grantu i reče:

– Radije bih da me ponovo premlate nego da vam moram priznati da su nam oteli konje kad su nas uhvatili!

Maršal Blake glasno opsuje. Oba zatvorenika izgledali su zadovoljno, čak i onaj koji je natkao od tuče.

– Hej – reče jedan. – Ova dva konja mogu nositi po dvojicu, ali trojicu ipak ne!

Smokey im pokaže rukom prema sjeveru.

– Počnite trčati, momci. Ništa ne govorite, ne okrećite se, samo trčite.

Zarobljenici su bili zaprepaseni. Zurili su u Smokeyja, a savezni šerif im pride i snažno zarine cijev puške u prsa bližeg revolveraša. – Smjesta počnite trčati ili ću vas upucati...

Oni se okrenu i počnu nevoljko trčati prema sjeveru. Ostali krenuše na konjima pod okriljem mraka koji ih je štitio.

Ali šerif Grant odlučio je da jašu na sjever tek dva kilometra i zatim okrenu na istok, da bi izbjegao rutu kojom su obično išli Daggettovi jahači. Kad bi Blake samo otvorio usta, Smokey bi mu ih začepio. Nakon posla sata pretučeni revolveraš počne teturati.

Odmorili su se desetak minuta i opet krenuli. Sad je počeo posustajati drugi zarobljenik. Blake je već spremio pušku u navlaku ali je ponovo izvadi, uperi u glavu revolveraša i napne. Pri tom nije progovorio ni riječi. Nije ni morao, jer ovaj je smjesta prestao teturati i potrčao u strahu iz sve snage, dok nije sustigao svog drugara.

Ta dvojica nisu mogla beskonačno izdržati. Kad je Smokey shvatio da su iznemogli, opet

im je dao deset minuta odmora. Upravo u tom trenutku spazili su da im se približava oveća skupina.

Sad je trebalo donijeti sudbomosnu odluku. Smokey i savezni šerif nisu ni očekivali da će se izudarani revolveraši moći natjecati s konjima. Mogućnost da se tu dvojicu ostavi Daggettu odmah je odbačena. S druge strane, što su dalje sjedili i raspravljali, to je opasnost bila veća. Ne samo da je neprijatelja bilo dvostruko više, nego su njih šestorica imala samo dva konja i bili privlačan plijen budu li otkriveni.

Corbett i Candless sami su riješili prvu dilemu. Sjahali su s konja i zgrabili revolveraše. Usput su riješili i stare, nesredene račune. Skočili su na njih i udarali dok svi nisu pali na koljena, a potom ih dokrajčili snažnim zamasma pesnica. Prišli su Blakeu i Smokeyju.

– Krećemo. Ostavljajte za sobom tragove!

Savezni je šerif zlovoljno jahao i okretao se s vremena na vrijeme. Svaki put kad bi se osvrnuo, ugledao bi zlokobne sive sjene kako se ocrtavaju na mjesecini.

Smokey mu reče:

– Prestani brinuti o njihovu prokletom novcu. Bolje vodi brigu o vlastitoj glavi, Savezni šerife!

Jurili su tri-četiri kilometra a zatim stali jer su životinje već klonule. Čim su stali i umirili se, začuju užurbani topot konja progonilaca koji su ih sustizali u toj zlokobnoj noći. Smokey je dobro znao tko su i čak prepoznavao glasove. Pokušavao se domoći ranča Neda Smalla. To

je bilo jedino bliže sklonište. Kad bi samo uspjeli...

XII

Ostali su otprilike znali gdje je bila Nedova kuća jer su je vidjeli na putu prema Daggettovom imanju, ali jedino je Smokey Grant znao točno doći do nje. Na Corbettov upit o lokaciji imanja, Smokey je objasnio:

— Oko dva kilometra ispred nas, ali nešto sjevernije.

Corbett se nagnuo u stranu, pokušavajući razabrati topot konja gonilaca od njihovih vlastitih. Odjednom začuje da su već blizu.

— Oni znaju gdje smo i kamo namjeravamo — utvrdi Blake.

— Dakle, šerife?

Smokey odgovori šutnjom. Sjašio je s konja, osjećajući se kriv što goni jednu životinju. Učini mu se da joj je i taj mali predah pomogao.

Da je bio dan, sve bi već bilo svršeno jer su bili u dometu pušaka Daggettovih ljudi. Ali nije bilo danjeg svjetla i čak i stari, dobri mjesec bio je na njihovoj strani. Spustio se nisko i davao vrlo malo svjetla, kao da je želio zaštititi bjegunce.

Smokey je znao da su na pravom putu, ali je u sebi psovao što se taj posljednji kilometar jahanja činio tako beskrajan. Napokon je opazio priželjkivani cilj: Smallov koral, ogradu imanja, ambar s niskim krovom i neožbukane zgrade.

Prešao je preko dvorišta i ujahao kroz stražnji ulaz u ambar.

— Požuri — naredio je Corbettu — blokiraj stražnji ulaz i drži ih na oku!

Ostavili su konje u ambaru i zauzeli položaje Daggettovi lju-

di već su se polako približavali. Očito da su i oni znali položaj Smallova imanja. Ujedno, bilo je lako pretpostaviti da su njihovi bjegunci ondje. Znali su što ih očekuje kad se približe posjedu koji se ocrtavao na slaboj mjesecini.

Zaustavili su konje izvan doma meta pogleda, ali vrlo blizu ranča. Nastane grobna tišina.

Bob saopći Grantu da se može pretpostaviti što će Daggettovi ljudi sada učiniti. Ako imaju pameti u glavi napraviti će obruč oko ranča i tako ih zatvoriti, a zatim zapaliti dio zgrade koji je sagrađen od drveta umjesto od čerpiča te tako istjerati.

Smokey se složio. Naložio je Candlessu da ostane na svom mjestu u ambaru s Corbettom i saveznim šerifom, a on se sam iskrao u dvorište. Blake je na to protestirao, no Smokey sagne glavu i pokaže prstom na Nedovu kuću iz koje je očekivao pomoć. Zatim iščezne u mraku. Udalji se od sablasnog ambara zidovi kojega su stvarali mutne sjene na blijedoj mjesecini.

Nije bilo teško domoći se kuće. Daggettovi ljudi očito još nisu stvorili obruč. Ali je zato bilo teško nagovoriti Neda Samlla da otvori vrata, čak i kad se Smokey glasno predstavio. Ned je tvrdoglavo odbijao da ga pusti. Jednostavno nije želio znati tko su bili oni jahači koje je čuo vani u noći. Smokeyju sve to dojadi i umjesto odgovora pritisne jednocjevku na bravu i reče:

— Ned, odstupi! Pucam u bravu! Small se naglo predomisli.

— Pričekaj! — uzviknu. — Do vraga, nećeš valjda uništavati

tudu imovinu! Pričekaj, šerife, otvaram!

On zaista otvori vrata i šerif Grant upadne. Soba je smrdjela kao da su u njoj živjele koze. Imala je prozor, ali bio je zatvoren. Smokey ga otkšrine. Ned je stajao u sredini prostorije koja je bila kuhinja, blagovaonica i spavaonica, sve zajedno. Nedova se kosa nakostriješila pa je izgledao kao narogušeni puran. Bio je bos i držao remingtonku u rukama. Ned proviri kroz vrata.

— Prokleti Puiti — promrm-lja.

— Nisu to Puiti — ispravi ga Smokey Grant. — To je krdo revolveraša s McGoffinova posjeda.

Ned je ostao zapanjen.

— Revolveraši? Misliš na prave profesionalne revolveraše? Nisi baš morao dovući taj pakao ovamo!

— Nije bilo druge, Ned. Jahali smo po dvojica na jednom konju i nismo se uspjeli dokopati grada.

— Tko je još s tobom?

— Savezni šerif i moja dva zamjenika. Oni su u ambaru. Rekao sam im da ćemo nas dvojica pokušati spriječiti revolveraše da zapale zgradu.

Small širom otvori oči.

— Da zapale... K vragu, neće mi zapaliti kuću! — urlikao je bijesno. — Nitko!

Daleko na sjevernoj strani začuje se hitac. Šerif nije mogao utvrditi dolazi li pucanje izvan ili iz ambara. Ni Ned nije znao. Ali ako je stradao bilo koji konj zavezan pokraj ambara, pomislio je onaj tko ga je ustrijelio platit će visoku cijenu.

Nakon toga nastane tišina. Smokey se počne brinuti jer je bio siguran da se Daggettovi ljudi ne bi povlačili. Tišina je, dakle, mogla značiti samo da se šuljaju prema njima. Upozorio je Neda da se odmakne od prozora. On posluša.

Malo poslije toga zavlada panika i gužva među konjima. Njihov snažan topot i slijepa trka unutar korala odjekivala je u noći.

Sad se tome pridruži i pucnjava. Daggettovi unajmljeni revolveraši stezali su obruč. Pri-pucali su i po zidovima kuće. Smokey napomene da bi netko trebao uskočiti izvana sa stražnje strane. I Ned je pomislio isto. Žurno se počne odijevati i krene prema vratima ali ga Smokey zaustavi.

— Ovo je tvoja kuća. Ostani ovdje i pazi na nju, a ja idem van!

Nedova kuća bila je ružna ali je njemu značila mnogo jer je, osim konja, bila sve što je imao. Zato bi Ned dao za nju i život.

Čim je Smokey ispuzao van i potrbuške krenuo po dvorištu, osjetio je blizinu Daggettovih ubojica. Oni su se u međuvremenu pod okriljem tame dovikli tako blizu da su otkrili kako je stražnji dio kuće bez prozora i vrata. Stotinjak metara dalje netko je zapalio baklju. Smokey nasloni lijevi lakat na zemlju, nanišani i opali. Baklja se raspršila i sitnim plamenim komadićima obasula čovjeka koji ju je držao.

Dva revolveraša sa sjevera počnu pucati u Smokeyjevu smjeru i prisile ga da legne na zemlju. Meci su fjukali oko njega tražeći metu. Nastane lanča-

na reakcija. S prednjeg ulaza u ambar pucale su tri jednocijevke.

Štiteći Smokeyja prisilile su revolveraše da se povuku i prestanu s paljbom. Smokey podiže glavu najprije prema sjeveru a zatim zapadu. Na sjeveru nije bilo nikoga, a nestao je i čovjek koji je imao baklju.

Jedan od revolveraša pripuca na kuću, Smallova remingtonka, veća, teža i bučnija od vinčesterke, snažno odgovori. Revolveraš odgovori metkom koji uleti ravno kroz otvoren prozor. Ali Ned nije bio plašljivac. Nacilja prema mjestu odakle je došao pucanj i opali. Vinčesterka više nije odgovorila.

Vani pokraj ambara zagrmi puška. Istog trenutka stigne odgovor iznutra. Nastane snažna paljba usmjerena na obje strane ambara, što je dokazivalo da su Daggetovi ljudi bili iskusni profesionalci koji su znali iskoristiti svaku priliku. Namjera im je očito bila da uhvate bjegunce na stražnjoj strani ambara.

Ali ni šerifovi ljudi, a osobito savezni šerif Blake nisu bili žutokljunci. Dvije jednocijevke stvore se kod prednjeg ulaza u ambar i zapucaju u revolveraše. Oni ustuknuše a Smokey iskoristi priliku i počne žustro puzati prema ambaru. Pridigne glavu i zastane mu dah. Sa jugozapadne strane tiho se uz zidove šuljao čovjek. Držao se južnog zida i kretao se tiho poput mačke. Držao je revolver u desnoj a nezapaljenu baklju u lijevoj ruci. Njegova najveća pogreška bila je što nije gledao dolje nego samo prema ambaru.

Smokey lagano spusti svoju svoju jednocijevku u prašinu. Nije mogao dignuti pušku a da to njegov protivnik ne opazi. Dok je posezao za puškom, učini mu se da je napadač osjetio opasnost. On se nagne, okrećući glavu lijevo – desno i prateći dvocijevkom pogled.

Smokey je jedva disao. Podbočio se na lakat, podigao pušku i napeo. Taj zvuk donese dah smrti. Revolveraš se trgne i okrene u smjeru zvuka. Nije imao vremena da dobro osmotri nego zapuca naslijepo. Smokey smjesta odgovori vatrom, no u tom se trenutku neznana već kotrljao prema južnom zidu kuće. Već je gotovo uspio pa se Smokey baci prema stražnjem zidu. Revolveraš ga je opazio, ali nije mogao pažljivo ciljati jer se žurio da dođe u zaklon.

Metak prostruji blizu. Zabode se u zid kuće i napravi rupe veličine jajeta. Smokey se namjesti i opali. Promašio je za dlaku. Revolveraš se uspravi i ispali dva metka, ali ni jedan ne pogodi. Sljedeći Smokeyjev hitac bio je precizan. Revolveraš rikne i opsuje dok je padao. Pri tom njegovo oružje ispali posljednji hitac u zemlju.

Nastane grobna tišina.

Smokey je bio oprezan još neko vrijeme no njegov se protivnik nije micao. Osjeti da su mu živci veoma napeti. Bilo je to prirodno – i čovjek čeličnih živaca isto bi to osjetio.

Dugo je vladala tišina. Napokon je prekinje topot konjanika koji su odjahali prema sjeveru, očito u žurbi.

Smokey ustane i došulja se do svog neprijatelja. Udari ga nogom u bedra i okrene na le-

da. Bio je to onaj ružni čovjek s pokvarenim zubima kojega su oslobodili u noći. Ležao je mrtav.

Savezni šerif stvori se pokraj njega, puneći jednocijevku dok je hodao.

— Ostavio sam Norma i Boba u ambaru — reče promatrajući mrtvog revolveraša. — Samo za slučaj da ih nije otišla većina.

Smokey digne glavu. Ambar je izgledao svjetliji nego što je bio. Okrene se prema istoku. Prve blijede zrake sunca nazirale su se na obzoru. Reče:

— Povukli su se. Da su ostali još pola sata, pokupili bi ih kao muhe jer nisu imali zaklona. Dobro su to znali.

Blakeov se glas promijeni:

— Sad će se vratiti do Daggetta i reći mu da smo ih pobijedili. Shvatit će što smo zapravo htjeli. Zapalit će novac i zakopati štamparski stroj.

Smokey nervozno pogleda dugajliju:

— Bob i Norm su dobro? — upita.

Savezni šerif Blake nezainteresirano kimnu. S velikim razočaranjem gledao je prema Visoravni divljih konja.

XIV

Proveli su dva sata na Nedovu imanju, pokopali mrtvaca i kružili oko imanja. Htjeli su se uvjeriti da nitko neće napasti kako bi Ned mogao u miru provesti ostatak dana, kad oni pođu kući.

Daggettovi su ljudi odavno otišli. Kad je sunce izišlo, nije bilo ni tračka prašine u smjeru u kojemu su nestali.

Ned je već napola odlučio da im se pridruži, ali je na kraju

ipak ostao čuvati svoj dom. Ostali su odjahali Corbett i Candless na posuđenim konjima polako i bez žurbe. Bili su umorni, prljavi i ne osobito raspoloženi. S vremena na vrijeme savezni šerif Blake osvrnuo bi se i pogledao u daljinu.

Kad su dojahali u grad sve je bilo mirno i uobičajeno. Tu i tamo netko bi podigao glavu i pogledao iscrpljene djelatnike pravde. Oni su se otišli urediti. Okupali su se, presvukli, dobro najeli i u rano popodne našli kod Morgana na piću.

Savezni šerif Blake bio je još znatiželjan. Stoti je put ponovio da će Daggett uništiti dokaze koji su mu potrebni da ga strpa u zatvor.

Nakon nekog vremena Bob reče:

— Dakle, šerife, što ćemo sad?

— Za početak — odgovori Smokey tiho — obećat ćete mi da nećete više raditi onakve budalaštine kao jučer, jer bi vam se moglo dogoditi da Blake i ja ne stignemo na vrijeme.

Corbett se zacrvni. Očito mu je bilo neugodno, ne zbog pokušaja da uhvate Daggetta nego zbog toga što ih je šerif našao zavezane.

— Dakle? — inzistirao je Smokey.

— Šerife — reče Candless. — Ima nešto što zatvorenici nauče u zatvoru. Mrziti. Daggett nas je zaista pretukao. I to u nepoštenoj borbi. Vi to možda možete zaboraviti, ali Bob i ja više ne. Ne mogu dati riječ jer nisam siguran da to neću opet pokušati.

Whitney Blake pokaže iznenađujuće razumijevanje.

– Onda barem obećajte da ćete nam reći prije nego što odete.

Corbett i Candless nisu progovorili ni riječ. Smokey i Blake se pogledaju i prijeđu na drugu temu.

Blake reče:

– Jedno je sigurno. Ja se vraćam. Kad ćete naći pomoćnike koje ste sinoć spominjali? – upita Smokeyja, a ovaj odgovori:

– Mrak je naš drugar, zapamtite to. Čim zađe sunce, počinjem skupljati ljude. Do tada, popijte još jedno pivo.

Bilo je to dugo čekanje jer dan je prolazio sporo. Bio je mir i tišina. Premda nitko od njih nije spavao prošle noći, nisu htjeli ići leći. Misli su im bile usmjerene na Daggetta. Ta je pomisao bila dovoljna da svoj četvorici prokupi krv u žilama. No dok su Blake i Smokey to shvaćali kao profesionalni djelatnici pravde, Corbettu i Candlessu zamjerio se Daggett osobno.

Blake postane nešto prisniji i srdačniji nego inače.

Sat prije sumraka, držeći u ruci veliki srebrni dolar, reče:

– Ako padne glava, plaćaš ti, šerife, ako padne pismo, plaćam ja. – Šerif podigne obrve i čudno ga pogleda a Blake objasni: – Za večeru.

– Baci ga – složi se Smokey. Srebrnjak padne i stane se vrtjeti. Blake je pomno promatrao i zatim uzdahnuo: – Glava. Ti plaćaš. – Namigne Candlessu. – Želim najveći odrezak koji se može dobiti u Goshuteu!

Sva četvorica naruče večeru. Kad je stigla, svi su šutke jeli.

Hrana je bila iznenađujuće dobra za ovakav mali rančerski grad.

Kad je sumrak počeo prijetiti i sunce pokazalo svoje posljednje plamene zrake, hrabra četvorka vrati se na cestu. Blake ih ponudi cigarama, ali uzme samo Smokey. Dok se naginjao prema Blakeu da je zapali, zagrmi puška sa sjeverne strane, pogodi šerifov šešir, raznese gornji dio i baci ga na prašjavu cestu.

Blake, Candless i Corbett se ukoče. Smokey, još sagnut, pojuri da uzme pušku.

Pokraj Morganova saluna nastane trka. Ljudi su se žurno sklanjali u zaklon. Nekoliko sekundi nakon pucnja gornji dio grada napustili su kupci, šetači i besposličari.

Blake se otkotrlja do saluna. Candless, vidjevši Blakea, učini isto. Ali Corbett, koji je bio predaleko, skoči i potrči prema pošti. Poštanski službenik sa zelenim štitnikom za sunce na čelu virio je iz svog ureda. Corbett ga gurne unutra i pronade zaklon.

Smokey je bio predaleko da bi stigao do pošte ili saluna, pa je digao glavu, izvukao nabijeni pištolj i počeo se povlačiti prema zgradaima.

Začuje se još jedan pucanj. Ovaj je došao iz blizine Morganova saluna. Prozuji pokraj Smokeyja, i zabije se u drveni zid saluna. Mali oblačak sivog dima pokaže se pokraj zgrade u kojoj je bio neprijatelj. I Smokey i ostali vjerovali su da je oba metka ispalio isti čovjek. Smokey ustane da potrči, siguran da ga štite Blake i Candless, čiji

su pucnji vjerojatno natjerali neprijatelja da se povuče.

Ali u tom trenutku dvije puške zapucaju istodobno. Jedan metak pokida rub Smokeyjeve košulje i razbije prozor saluna. Staklo padne uz prasak, a šerif skoči i u trku se sudari s Normom Candlessom. Obojica oteuraju do saluna jer su meci već prašili uokolo. Jedan metak zabode se u vrata pokraj Blakea pa on odgovori na isti način.

Zatim nastane tišina. Smokey se očeše o Norma, protrči kroz salun do kuhinje u kojoj je stajao vlasnik, ukočen od straha. Na stražnji ulaz izide van u sumrak. Nije se osvrtao da vidi prate li ga Blake i Candless, ali čuo je škripu čizama iza sebe. Savezni šerif Blake pomislio je da je šerif smislio neki plan, jer je poznavao grad bolje od nje. Zato je požurio da mu pomogne. Nekoliko kuća dalje sustigao je šerifa. Smokey je već i sâm usporavao.

Jedan od napadača bio je negdje ovdje. Ili je barem prije bio. Postanu oprezniji. Netko otvori stražnja vrata saluna, proviri, ugleda dva naoružana čovjeka i vrati se natrag, zalupivši vratima. Čuli su ga kako zaključava.

— Prokleti vlasnik bara — uzviknu Blake. — Mislim da je već umoran od života.

Nisu uspjeli pronaći napadača. Pregledali su svaku rupu, između svih zgrada, gore i dolje po ulici, pa čak pretražili i najsjevernije dijelove grada, ali ga nisu našli.

Smokey napuni pištolj uz sočne psovke. Blake ode do glavne ceste i pokuša pronaći tragove. Bilo je ovdje mnogo tragova:

kola, jahači i pješaci ostavili su tragove svagdje uokolo. Vрати se da to saopći Smokeyju.

Divlja vatra začuje se s dviju strana. Bilo je ovdje najmanje četiri jednocijevke ili pištolja. Blake i Smokey požure prema južnom zidu saluna. Šerif je pri tom još punio pištolj. Na rubu zgrade Blake klekne na jedno koljeno da šerif može iznad nje ga osmotriti situaciju.

Candless i Corbett bili su još u južnom dijelu grada, jedan u salunu a drugi u pošti. Izmjenjivali su ljutite pucnje s dvojicom na drugoj strani ceste. Još je nekoliko prozora prsnulo. Snažni udari metaka o suhe drvene zidove odjekivali su proizvodeći zastrašujući zvuk. Bez svake sumnje njihovi neprijatelji udružili su se na zapadnoj strani ceste, bjesomučno pokušavajući ubiti protivnike.

Blake i Grant bili su predaleko i nisu mogli učiniti ništa osim pucati naslijepo u smjeru dima. Pucali su naizmjenice, snažno motivirani da ubiju i u toj želji otkrili se više nego su smjeli. To je Granta gotovo stajalo života, jer su se pojavila još dva revolveraša s dvocijevka. Blake se bacio na šrifova koljena tako da je ovaj poklekao i izbjegao metak.

Prvi put Smokey ugleda bijes na Blakeovu licu. Kad se metak odbio o drveni zid, pogodila ga je krhotina drveta u obraz. Uхвати se za lice i počne psovati ugledavši krvave prste. Zatim isprazni revolver na protivnike. Šerif mu doda svoj pištolj i uzme prazno oružje te ga žurno napuni.

I na južnom dijelu grada vodila se žestoka borba. Jedan od

dvojice revolveraša odjednom se počne povlačiti, a Corbett i Candless shvate da to moraju iskoristiti. Sad su imali tek jednoga izravnog protivnika i mogli su krenuti za odbjeglih revolverašem. Nakon samo desetak sekundi pobjegne i drugi.

Blake je puc'ao iz Grantova pištolja i uz psovku izazvao jednoga od protivnika da se bore licem u lice. Umjesto odgovora začuje korake koji su odjekivali ispred Morganova saluna.

Ohrabreni što su nadvladali svoje protivnike, pridruže im se Corbett i Candless. Jedino po čemu se moglo zaključiti gdje su preostala dva revolveraša bio je oblak dima izazvan pucnjavom. Još nekoliko minuta oni su se odupirali, a onda posustali. Na kraju počnu bježati.

Smokey Grant preskoči Blakea i, premda ga je ovaj pokušao zaustaviti, pretrči cestu. Zastane i daščući pričekava da vidi što će se dogoditi. Ubrzo shvati da su revolveraši nestali. Sad ustane i Blake, dohvati šešir i, držeći ga u jednoj ruci a revolver u drugoj, potrči za šerifom. Nije bilo nikakvih pucnjeva.

Krećući se polako prema jugu, prečešljaju sve do kraja grada. Ovdje spaze četiri jahača koji su se galopom kretali prema zapadu, potpuno pognutih glava. Kako su konji jurili u punom zamahu, svakim su korakom bili dalje od dometa pušaka.

Znojni i prašnjavi doteturaju Candless i Corbett. Sve je bilo svršeno.

XV

Produžili su zajedno do zatvora. Gotovo je svima ponesta-

lo municije. Šerif Grant stavi kutiju s mecima na stol, a njegovi pomoćnici šutke napune oružje.

— Deggett! Proklet bio — reče Candless. — Savezni šerife, misliš li još da će on zapaliti dokaze i pobjeći! — upita uz podsmijeh.

Blake ništa ne odgovori. Ode do vrata i pogleda van.

Ljudi su u međuvremenu počeli izlaziti na ulicu. Neki su raspravljali o proteklim događajima negodujući glavama a drugi bijesno gestikulirali. Većina se ipak nađe u Morganovom salunu jer im u ovakvim trenucima ništa nije moglo pomoći tako dobro kao viski.

Vlasnik krčme i sedlar stajali su na ulici i podbočenih ruku zurili u razbijene izloge. Bilo je dovoljno uzbuđenja, no ovi su ljudi navikli na to. Odrasli su u toj divljoj sredini i kod takvih burnih obračuna nisu gubili glavu.

Blake zakorači natrag u šerifov ured i prokomentira što se događa vani. Candless i Corbett još su brižno čistili i punili oružje.

— Šteta što nijednoga nismo ustrijelili — procijedi savezni šerif, pipajući ranu na obrazu.

— Pa, to i nije bilo moguće — odgovori Smokey. — Pošto smo promašili nekoliko metaka ispred saluna, bili su dobro pokriveni.

— Zanima me koliko im je Daggett platio za naše glave — pitao se savezni šerif.

— Bilo bi to zanimljivo saznati — složio se šerif. — Ako je riječ o velikoj svoti, oni će se vratiti.

– Noćas – reče Bob Corbett, brišući posljednji trag ulja s revolvera i kritički promatrajući svoj rad. – Hajdemo se kladiti, šerife, da će pokušati opet kad padne mrak. – Oči mu zasjaju. – Možete li zamisliti tu četvorku koja se pokunjeno vraća da prizna kako nije uspjela i kako im Daggett oprašta? Ja ne mogu. Zato i kažem da će doći opet.

Blake duboko razmišljajući povuče dim iz cigare, a čelični pogled zaustavi na Corbettu. Ništa ne odgovori. Odšeta do vrata, nasloni se na vratnicu i pogleda van.

Cetiri lokalna trgovca hodala su cestom i žučno raspravljali. Blake lijeno nastavi pušiti.

– Htjeli bi znati što šerif namjerava učiniti s onim ludacima koji su nam porazbijali pola grada? – upita jedan od njih okrenuvši se prema saveznom šerifu. Imao je na sebi pregaču iz džepa koje je virio sedlarski nož sa zaobljenom oštricom.

Šerif bijesno izide s puškom u ruci i reče:

– Gonit ću ih, ali tek onda kad za to bude vrijeme!

– A u međuvremenu – doda savezni šerif – ja bih, da sam na vašem mjestu, zakucao letve preko onih izloga koji su vam ostali!

Stari ga sedlar odmjeri.

– Tko je taj?

– Savezni šerif iz Denvera – odgovori Grant. – Njegovo je ime Whitney Blake.

To što je među njima savezni šerif pokazalo je potpuni efekt. Sedlar promijeni izraz lica a u glasu mu nestane prijašnje oštrine.

– Dakle, gospodo, htio sam vam samo saopćiti kako je čovjek koji je iskoristio moj izlog da u njega puca zapravo snažna i čvrsta ljudina. Hoću reći, ako mislite ići za njima, šerife, povedite dovoljno ljudi i nešto užadi.

Trgovci odu, žureći da saopće gradu kako je među njima savezni šerif, prvi koji je ikada došao u Goschute.

Blake je ostao na svomu mjestu, mirno pušeći. Nešto poslije zapazi gomilu bijesnih žena kako se užurbano kreću prema njima. Brzo se okrene i upita jesu li stražnja vrata zaključana. Umjesto odgovora, Smokey priđe vratima. Kad je shvatio što ih čeka, zgrabi šešir i reče:

– Hajdemo! Stiže ženska delegacija. Bolje da se izgubimo!

On zaključa stražnja vrata i stavi ključeve u džep. Djelovao je zamišljeno. – Ne znam – reče, a u njegovu se glasu osjeti neodlučnost. – Ako Bob ima pravo, a mi odemo do McGoffinova posjeda, Daggettovi ubojice mogu doći u grad i terorizirati ljude. Ako ne dodu, a mi ostanemo ovdje...

Savezni je šerif kimao. I on se kolebao.

– Teško je odlučiti što je najpametnije. Možda... – Njegovu rečenicu prekine konj koji u galopu utrči u grad sa zapadne strane, dižući prašinu. Svi zastanu osluškujući, a zatim, osjećajući da nešto nije kako treba, krenu prema konjušnici. Dok su oni sigli onamo, konj je nestao u bijesnom trku. Neki uzbuđeni kauboj tražio je šerifa. Žurno je jahao prema konjušnici. Lice mu je bilo crveno i odavalo izraz užasa.

– Šerife! – vikao je. – Smallov ranč! Napali su ga i počeo je gorjeti. Morate požuriti!

Blake vikne konjušaru:

– Osedlaj četiri odmorna konja i miči se!

Smokey i ostali priskoče i u roku od minute svi su bili na konjima jašući prema zapadu. Šerif nije nikoga morao požurivati. I sâm je gonio životinju da ide najbrže što može. U polimiraku to je bilo ravno samoubojstvu jer zemlja je bila neravna i puna rupa.

Osjetili su miris dima mnogo prije nego što su vidjeli plameni jezik. Bilo je jasno što se dogodilo. Daggettovi plaćenici, bijesni što nisu obavili zadatak, osvetili su se Smallu zato što je šerifu pružio utočište.

Smokey se naprezao da čuje pucnje. Jahao je pognute glave gotovo dva kilometra, ali nije ništa čuo dok se nisu približili kući na kilometar. Tad je zagrmjela stara remingtonka, a nekoliko hitaca iz vinčesterki zaurrali u znak odgovora.

– Natjerali su ga u ambar – poviče Blake. Pokaže ostalima da moraju skrenuti kako bi prišli sa sjeverne strane. Poput Komanča upast će tako među revolveraše.

No ovi su ih čuli i prekinuli paljbu, te počeli divlje trčati prema konjima. Smokey zapazi jednoga koji se bacio u stranu i uspio uzjahati. Ali već sljedećeg trenutka i konj i čovjek ostanu ukočeni. Blake je pucao i oborio revolveraša. Konj se propne i odbaci ga. Corbett zapuca. Zapuca i Candless. I Whitney Blake ponovo opali. Revolveraš se više nije pomaknuo.

Ostali su bili spretniji. Munjevito su uzjahali i stali nemilosrdno goniti konje u noć. Okretali su se da uzvrate hitac.

Ovaj put sudbina je okrenula leđa ljudima iz Goschutea. Daggettovi konji bili su snažniji i jači te su jahači postajali sve manji i manji i gubili se u tami.

Smokey je predvodio. Javili su se Nedu da zna tko je to bio. No, on nije odgovarao, pa oni dojašu do ranča, ostave ondje konje i krenu u ambar.

– Ned...? – viknu Smokey.
– Ned, ja sam, šerif Grant. Gdje si?

Još nije bilo odgovora. Blake pošalje Candlessa da vidi je li Ned otišao do kuće. Candless je već krenuo kad šerif reče:

– Stani, Norm. On je ovdje.

Neda su prostrijelili na četiri mjesta. Ranjena noga bila je savijena i tragovi u prašini pokazivali su da ju je vukao nastojeći doći do stražnjeg dijela ambara, kako bi se suočio s ubojicom. Drugi metak pogodio ga je u lijevo rame. Krv je još tekla po odrpanoj, staroj košulji. Treći je prošao kroz lijevu nadlakticu, a četvrti probio prsa na lijevoj strani i ostavio veliku ruku ispod košulje. Očito je taj metak oborio tvrdoglavog starca i prisilio ga da ispusti remingtonku u prašinu.

Smokey je čučnuo, tražeći ima li znakova života. Candless i Corbett izidu u noć da osmotre okolinu. Blake s obje ruke podigne Nedovo labavo, slomljeno tijelo, razdere košulju i bez riječi počne praviti zavoj da zaustavi krvarenje.

– Živ je, šerife. Ne moraš pipati otkucaje srca – reče užurbano radeći. – Vidiš ovu krv

koja lipta. Krv prestaje curiti onoga trenutka kad srce prestane raditi.

Dva su sata čistili rane i previjali Neda. Corbett je odjahao u grad po kola.

Smallov je ranč bio uništen. Ostali su samo zidovi od čerpiča. Dim se širio uokolo. Ned je otvorio oči pošto su ga polili vodom. Pogledao ih je i pomaknuo ispucane usne. Činilo se da je prepoznao šerifa ali nitko nije mogao razumjeti što je rekao. Smokey mu je šapnuo da mora mirno ležati i da će ga kola odvesti k liječniku. Kao da je razumio, no već se sljedeći časak onesvijestio. Blake pripali cigaru, otrese prašinu s koljena i izađe na mjesecinu, buljeći u ono što je nekad bio starčev dom.

Šerif izađe za njim. Ubrzo su stigla i kola. Potraže deke, slamu i sve drugo što je moglo poslužiti da se starcu načini meki ležaj.

- Norm sagne glavu.

- Ne vjerujem da će uspjeti. Zaista je teško ranjen.

Šerif se nije slagao s time.

- Ti ne znaš kakvo je tvrdo glavo stvorenje ovaj starac!

XVI

Prevezli su onesviještenog Neda Smalla u Goschute k liječniku Whippleu. Dok su ostali strpljivo čekali, Smokey Grant ode u Morganov salun i izabere osam hrabrih ljudi te ih pozove van. Objasni im odakle dolazi i zašto mu trebaju. Svi su, daka-ko, znali što se dogodilo u gradu. Zapravo, to je bila jedina tema razgovora ne samo u salunu nego i za večerom u većini kuća u Goschuteu.

Ni jedan od izabranih nije od bio šerifa, ali neki su morali po

konje u konjušnicu, za što je trebalo vremena. Dok su oni to obavili, čitav je grad saznao što se događa i pridružilo im se još nekoliko dobrovoljaca.

Grant je izabrao samo kauboj-je vične oružju i one ljude za koje je znao da će učiniti sve što bude potrebno. Samo takvi mogli su mu pomoći u borbi protiv bande kakva je bila Daggettova. No još nije bio baš siguran da će uspjeti. Reče:

- Cijenim ljude koji se bore za načela - obrativši se Blakeu - ali u revolveraškom obračunu uvijek pobjeđuje profesionalac, a ne heroj.

- Da, ali s jednim izuzetkom - doda Blake, - profesionalac će se nekad i povući, a čovjek koji se bori za ideale - nikad!

Skupina jahača stigla je do Smallova ranča gdje se još osjećao miris paljevine. Mjesecina je obasjavala ambar.

- Daggett nam je ostao dužan za ovo! - uzvikne Norm Candless. - Četvorica, a ipak nisu uspjeli ubiti jačnog starca.

Dugo su jahali. Smokeyju se nije osobito žurilo. Daggettovi su ubojice nakon napada na Smallov ranč zacijelo odustali od toga da se vrate u Goschute. Vjerojatno su požurili upozoriti svog poslodavca.

- Ako je već u bijegu, - promrmlja savezni šerif Blake - mogu opet krenuti od početka!

Šerif nije vjerovao da se tako tvrd čovjek može lako zaplašiti, i to je rekao.

Bob Corbett, jašući s Normom Candlessom neposredno iza šerifa, reče:

- Ako je gore, onda jamačno čeka spreman.

Nitko u to nije sumnjao. Smokey Grant još je bio zabrinut jer je znao da će se Daggettovi revolveraši profesionalno braniti. Nije želio izgubiti nijednog čovjeka, ako to ikako bude moguće.

Pogleda u nebo. Svaka zvijezda je jasno sjala. Mjesec je bio gotovo pun. On ima je mogao pomoći, ali je isto tako mogao pomoći i Daggettovim ljudima. Smokey je prošao mnoge bitke ali nikad nije prisustvovao sukobu većih skupina ljudi jer nije bio vojnik. Imao je iskustva s konjokradicama ili bandama razbojnika kojih nije nikad bilo više od tri-četiri, ili pak s nekoliko Piuta. Sretao je i revolveraše, ali ne više od jednoga ili dvojice u isto vrijeme.

Pogled mu skrene na Blakea. Savezni je šerif mirno jahao i nije pokazivao znake zabrinutosti. Očito, ovo nije bilo novo iskustvo za njega.

Smokey je čeznuo za dimom cigarete. No nitko nije pušio. Upravo su skretali uz obalu jezera Pyramid. Bili su još prilično daleko od ranča, ali noć je bila mirna i tiha i upaljena šibica mogla se daleko vidjeti. Osim toga, pretpostavljao je da će netko od Daggettovih ljudi biti na izvidanju.

Površina jezera blistala je na mjesecini poput čelika. Tu i tamo bacila bi se koja riba i iza zvala krugove na vodi. I miris truljenja osjećao se u noći: mali pužići, istrulo lišće, svi znaci početka života i njegova kraja, ili obnove u drugom obliku.

Savezni šerif zaustavi konja. Čitava kolona stane. Svi su osluškivali. Blake pokaže rukom prema jugozapadu.

– Mislim da su ondje konji – prošapće.

Bili su to zaista konji, koji su se kretali prema sjeveru. Smokey ustvrdi:

– Dakle, čuli su nas.

– To je bilo neizbježno – dodade Blake. – Sretni smo što nas već nisu presreli sa sjevera.

Ljudi nastave jahati. Jedno je sad bilo sigurno: Daggett nije pobjegao. To je podiglo moral Blakeu koji je sada djelovao gotovo raspoložen.

Smokey zaustavi ljude kad je smatrao da su se dovoljno približili. Ispred sebe nisu više mogli vidjeti visoravan na kojoj je bio Daggettov posjed, što znači da ni čuvari gore nisu mogli vidjeti njih. Problem je bio u tome što su njihovi konji svi bili potkovani i ostavljali duboki trag.

Ideja da se ide s južne strane bila je odmah odbačena, jer ondje nije bilo puta.

Norm Candless imao je ideju:

– Bob i ja krenut ćemo odavde pješice, a vi ostali idite sa sjeverne strane. Treba nam malo sreće i mnogo pažnje. Oni sasvim sigurno neće očekivati dva čovjeka. Pješke nećemo praviti buku i možemo ih zaškočiti.

Grant i Blake se pogledaju. Savezni šerif kimne glavom. Ali Smokey promijeni Normov plan.

– Ako to dvojica mogu učiniti, onda će trojica učiniti još bolje – reče i sjaše s konja, dodajući uzde Blakeu. Okrene se prema Bobu i Normu, a ovi bez riječi sjašu.

– Uzmite pištolje ne puške – naredi Grant. – Ti sad preuzmi vodstvo, savezni šerife. Idite prema sjeveru ali dovoljno po-

lako da mi stignemo gore. Nastojte da vas čuju kako bi se usredotočili na vas. Ako čujete glasanje prerijske lisice, znajte: to je naš znak da smo se pobrinuli za stražare. Tad se vi povucite što brže možete kako bi mi mogli stići na visoravan prije no što Daggett pošalje ljude.

Savezni se šerif sagne i iz čizme izvuče oštar nož. Smokey pogleda oružje s gađenjem. Još nikad nije ubio čovjeka nožem.

– Ne, hvala – reče i krene za Candlessom i Corbettom. Candless se obrati saveznom šerifu:

– Dajte nam petnaest minuta za početak.

Njih trojica zatim krenu prema zapadu. Jahači su ih nijemo promatrali dok su se od njih sve više i više udaljavali.

Po Smokeyevoj procjeni, udaljenost što su je morali prevaliti bila je gotovo četiri kilometra. Blake i ostali morali su prijeći oko sedam kilometara da bi stigli do sjevernog prilaza visoravni. Budu li njih trojica držala tempo, mislio je Smokey, imat će sasvim dovoljno vremena.

Osnovni problem bio je kako da otkriju gdje su stražari i uhvate ih bez buke. Candless je rekao:

– Bob i ja znamo gdje su stražari. To je na onomu mjestu gdje počinje velika stijena. To je vraški dobar položaj. Vidi se čitava okolina. Pretpostavljam da će biti ondje.

Corbett kimne i pogleda u tom smjeru.

– Možemo doći tiho dotamo – reče – ali samo ako idemo lijevo od puteljka koji ovdje počinje i vodi gore. – Zastane i

pogleda ostale. – I, dakako, pod uvjetom da nisu postavili stražare i na obronku.

Smokey ih stane požurivati.

– Vodi nas, Candless. Samo je jedan način da to otkrijemo, a nemamo baš mnogo vremena. Oni će već čuti Blakea i ostale.

Norm je dobro poznao okolicu i polako krene. Mjesečina im je pomagala. Nastojali su izbjeći stijene i šljunkovite padine i držati se travnatih površina. Ovdje su doduše ostavljali tragove, ali nije to bilo važno nego da idu što je tiše moguće.

Bio je to uistinu težak pot-hvat. Jedna pogreška ili jedan šum privukli bi pažnju stražara. Šerif osjeti da je zrak svježiji što su bili bliže vrhu. Corbett i Candless čučnu u travu i počnu osmatrati. Šerif učini isto.

Na ravni na kojoj su se sad nalazili vidljivost je bila prilično dobra, ali se ipak nije vidjela Daggettova kuća. Čak se nije vidjela ni svjetlost.

Candless se okrene i prošapće:

– To je oko kilometar s naše lijeve strane. Ondje je drveće i klisure. Oni će vjerovatno biti ondje. Moramo napraviti krug i prići im s leđa. Štitit će nas drveće.

– I – promrmlja Bob Corbett – moramo biti proketo tihi. Zaista proketo tihi!

Slijedili su Norma koji se šuljao kroz travu poput Indijanca. Smokeyju je srce ubrzano tuklo a ruke se počese znojiti. Nije to bio strah nego nervoza. Mnogo je toga ovisilo o njima, a svaka i najmanja pogreška značila je smrt. On otvori usta da bi disao što tiše.

Sad su već počeli puzati, mičući se polagano i zastajući nekoliko puta. Candless se okrene. Bio je blijed i hladno se nasmijao. Smokey kimne da je razumio. I sâm je osjetio ugodan miris duhana.

Stigli su do šumarka i pročeljšljali ga dokraja. Zatim su stali i sklonili se u zaklon. Ispred sebe, na nešto manje od sto metara, ugledaju jedva vidljiv šešir. Smokeyju stane dah.

Čovjek sa šeširom okrenu se lagano ulijevo. Mali grimizni vrh cigarete zasvijetli, a zatim ugasne. On otpuhne oblačić sivog dima u tihu, mirnu noć. Začuje se glas. Bila su dakle dvojica a ne samo jedan, kako su vidjeli. Čovjek sa šeširom odgovori nešto nerazumljivo i prošeta kao da mu je dosadilo sjediti na jednomu mjestu.

Candless je klečao u sredini, a Smokey i Corbett sa strane. On pokaže kroz travu bez riječi. Smokey se slagao. U trenu Candless počne poput crva puzati naprijed. Corbett učini isto držeći se desne strane. S Candlessove lijeve strane bilo je prazno mjesto i šerif krene za njima.

XVII

To puzanje pod mjesečinom koja ih je snažno obasjavala učini se Smokeyju beskrajnim. Dvaput su se morali poleći, kad je stražar ustao. Njegove su čizme odjekivale na kamenu.

Posljednji put kad su plegli bili su na desetak metara od stražara. Svatko od njih mogao je ustati i upucati oba stražara s leđa. No, bojali su se buke što bi je prouzrokovali pucnjevi.

Candless se okrene prema Smokeyju. On i Corbett bili su

spremni za akciju, bez obzira na to što bi odlučio šerif. Za Smokeyja su postojale dvije mogućnosti. Mogao je ustati, zaprijetiti stražarima oružjem i tražiti da se predaju, što bi vjerovatno uspjelo. Ali trebalo je ukloniti i najmanju mogućnost da oni pucaju. To se moglo izvesti tako da skoče na oba stražara istodobno i sruši ih se na zemlju. Tako bi ih onemogućili da se suprotstave oružjem.

Odlučio se za drugu mogućnost. Bit će to grublje, ali uspješnije. On se okrene, raširi ruke, duboko udahne i pogleda jesu li Corbett i Candless spremni. Zatim su se bacili na stražare koji nisu očekivali takva što.

Jedan od revolveraša osjetio je opasnost i izmaknuo se. Drugi je sporije reagirao i odmah pao od udarca Candlessa. Šerif snažno udari i obori stražara koji je umalo pobjegao. On padne u stranu na stijenu. Bob Corbett pokuša izvaditi revolver, a stražar skoči prema njemu s namjerom da ga uhvati za nogu. Ali promaši.

Revolveraš je bio tako blizu šerifa da nije mogao izvući revolver. Zato jako zamahne rukom da ga udari. Dobro je ciljao, ali nije imao snage. Smokey se sagne, ščepa ga jednom rukom i baci u stranu. Sljedeći šerifovi udarci pogađali su na prava mjesta. On se odmakne i dokrajči protivnika udarcem noge u glavu. Stražar klone i padne licem na zemlju.

Corbett je skakutao kao mačak na vrućoj peći i pomogao Normu. Ovdje je trebala šerifova snažna pesnica. On pride, zgrabi revolveraša za kosu i počne ga udarati tako da mu je

glava pala unatrag. Candless digne ruku i udari snažno. Stražar više nije pružao otpor i glava mu je poput gumene lopte padala naprijed-natrag.

Ustali su, zadihani, prljavi i uznajeni.

— Proklet bio — uzviknu Candless — nije izgledao tako krupan! — On i Bob razoružaju onesviještene stražare i uzmu njihove pištolje. Corbett i Smokey nacere se jedan drugomu a Candless je samo podigao krajičak usana u znak pobjede.

Šerif sagne glavu. Nije točno znao gdje se sad nalazi savezni šerif s pomoćnicima. Pretpostavljao je: ako već nije stigao do uspona na visoravan, ubrzo će biti ondje. Zato brzo krene s ostalom dvojicom prema sjevernom spustu. Imali su dobar komad puta, no teren se ovdje lagano spuštao, i to im je olakšalo kretanje. Šerif i Bob išli su naprijed, a Norm ih je sustizao.

Kad su se približili mjestu gdje ih je savezni šerif već mogao čuti, Smokey pokrije rukama usta i počne imitirati glasanje prerijske lisice, kako je bilo dogovoreno. Noć je bila izuzetno tiha i zvuk je daleko dopirao.

Nastave i uskoro začuju uzbuđen lavež kojota sa sjeverozapadnih padina. Jahače su čuli mnogo prije nego što su ih ugledali. Savezni šerif Blake jahao je prilično ispred ostalih sa svojom jednocijevkom u jednoj, a uzdama u drugoj ruci. Iza njega išli su ostali i tri konja bez jahača. Blake pokaže prema sjeverozapadu i reče:

— Ondje su nas čuli i krenuli za nama. Ne znamo koliko ih je.
— Smokey odgovori:

— Ne smijemo se zanositi. Ako su izgubili vaš trag, doći će ovamo jer je to najlakši put prema gore, il onim putem krenuti prema zgradama. Jedno je paklenski sigurno: neće bježati.

Netko upita Candlessa što je sa stražom. On kratko odgovori da su svladani, zavezani i bez oružja. Nije ništa objašnjavao. Nije ni mogao jer se u tom trenutku začuo pucanj. Na to šerif reče:

— To je neki signal. Ne smijemo gubiti vrijeme.

Krenu i slijedećih desetak minuta bilo je tiho. Zatim je Bob nešto čuo. Svi zastanu osluškujući. Bez ikakve dvojbe, velika skupina jahača išla je ravno prema njima.

— Razdvojimo se! — uzvikne Blake. — Šerife, povedi polovinu ljudi prema jugu. Sjašite i uzmite puške. Ja ću povesti ostale prema sjeverozapadu i učiniti isto. Pričekajte dok ne zađu između nas. Nemajte im uopće dati priliku! Krenimo!

Ljudi pođu. Podijele se u dvije skupine. Candless se pridruži Smokeyju, a Bob Corbett saveznom šerifu. Dolazeći jahači nisu nastojali prikriti svoj dolazak. To je omogućilo ljudima iz Goschutea da krenu ne vodeći računa o topotu konja, koji se nije mogao čuti.

Smokey je vodio ljude prema jugu i malo zapadno. Nije naišao želio da njegovi razdvojeni ljudi pucaju jedni nasuprot drugima. Nakon nekog vremena zaustavi skupinu i naredi jednom kauboju da odvede konje još zapadnije, na obronak. Ostalima zapovijedi da legnu potrbuške i ne pucaju dok on ne zapuca. Tu naredbu nije uspio iz-

reći dokraja jer je do njih kroz noć dopirao uzbuđeni glas. Candless je sočno psovao.

— Spazili su Blakea — promrmlija.

Počela je pucnjava. Začuju se i povici jahača. Smokey je pretpostavljao da to nisu bili svi Daggettovi ljudi. Poskoči i da svojim pratiocima znak da ga prate. Trčali su pognuti da pomognu saveznom šerifu.

Vatra iz pištolja bljesne u noć. Konji su, preplašeni bukom, rzali i frktali. Meci namijenjeni Daggettovim ljudima frkali su uokolo poput osa. Savezni šerif i njegovi pomoćnici nisu imali nikakvih izgleda. Sudeći po pucnjima Daggettovih plaćenika, ovih je bilo mnogo više.

Smokey naredi svojim ljudima da počnu s paljbom. To je u prvi trenutak zbunilo protivnike. Ali samo u prvi trenutak. Bili su to zaistaiskusni borci.

Blake je tiho pozivao svoje ljude da ustraju. Smokey učini isto. Sljedeću minutu, tišinu je razbila grmljavina pištolja koji su pucali bez prestanka. Nitko nije mogao čuti ni najbližeg susjeda.

Daggettovi plaćenici počnu popuštati. Oni koji su sjašili tražili su svoje konje, a oni na konjima počeli su se okretati natrag. Smokey nije imao dobar pregled situacije, no Blake je vidio što se događa. Naredi svojim ljudima da daju sve od sebe. To napokon potjera revolveraše i oni kasom odjašu prema zapadu, okrećući se s vremena na vrijeme i odgovarajući na pucanje.

Smokey naredi da se dovedu konji. Zatim krene prema sa-

veznom šerifu, vičući njegovo ime da ga zabunom ne bi pogodili.

Blakeovi ljudi ustali su nakon olovne kiše koja ih je zasipala. Norm Candless istupi i reče:

— Nisu to bili svi Daggettovi revolveraši, šerife, ali ih je bilo proketo mnogo.

Blake je mirno stajao, usmjerivši pažnju na punjenje oružja. Hladno pogleda Smokeyja i zavapi:

— Bio je to dobar plan. Ali nije uspio, u tome je stvar. K vragu, nisam mogao ni zamisliti da će poslati toliko ljudi! Uzme svoj šešir i proturi prst kroz rupu na gornjem dijelu. — Daggett ima proketo dobre revolveraše.

Jedan od kauboja doveo je Blakeova lijepog, vitkog konja. Blake mu zahvali, natakne šešir i reče:

— Bilo bi bolje da svi uzjašimo. — Zamahne rukom u znak naredbe svojim ljudima.

Smokey reče:

— Blake, zadrži ih. Od sada idemo svi zajedno. — Trebalo im je nekoliko trenutaka da se opet ujedine. Zatim im šerif objasni: — Od sada nadalje držimo se svi skupa. Neka se nitko ne udaljuje tako da ne može vidjeti druge.

On je predvodio. Za njima je ostao samo miris bitke. Bilo je očito da Daggettovi momci, iako su bili iznenađeni, nisu pretrpjeli gubitke.

Mali oblak sakrio je mjesec. Jahači dignu glave i pogledaju kako je sporo odmicao. Prešli su već dio puta i bili sve bliže crnomu sablasnom drveću gdje su ih, bez svake sumnje, čekali protivnici.

čitajte »VJESNIK« svaki dan

ponedjeljkom

SPOR
VJESNIK

utorkom

● KULTURA ● VJESNIK ●

srijedom

delegatski
VJESNIK

četvrtkom

Hobi
VJESNIK
I
Rekreacija

petkom

VJESNIK
radar

subotom

i

NEDJELJNI
VJESNIK

1940. »VJESNIK« 1980.

XVIII

Mudri Whitney Blake podigne ruku i upozori ih da će upasti u zasjedu budu li išli na konjima. Zato su odjahali do šumarka gdje su Candless, Corbett i Smokey prije ostavili konje. Ostave ondje dva čovjeka da paze na životinje, a ostali uzmu oružje i krenu.

Corbett nipošto nije mogao shvatiti zašto Daggett nije krenuo u akciju. Saopći to šerifu, ali ovaj samo slegne ramenima. Njega nije zanimalo zašto Daggett nije to učinio – brinulo ga je kad će to biti.

Blake je predlagao da se razdvoje i da jedni krenu lijevo, drugi desno. Smokey je to odbio. Nije želio da se ponovi prethodni neuspjeh. Pošalje Norma u izvidanje i naredi mu da se približi što je više moguće. To je bio izvanredna potez. Norm se vrati i izvijesti ih da protivnici čekaju u šumi među drvećem. Zatim se sagne i skinе šešir. Bio je pun novih, zelenih novčanica. Bilo je to pravo bogatstvo u njegovu šeširu. Svi se ubrzo skupe oko njega. U starom šeširu stetson bila je zacijalo najveća svota novca što su ju ikad vidjeli.

Blake istupi i uzme novac.

– Krivotvoren je – reče kratko. – Upravo smo zato ovdje, da uništimo najvećega i najuspješnijeg tvorničara novca na zapadu. Taj čovjek zove se Jack Daggett. Izgleda kao bik i, vjerujte mi, ako mu se zamjerite, doslovce će vas smrviti. To je njegova specijalnost. On ne nosi pištolj. Nikad. Upravo je zato i dvostruko opasniji. Nekoliko je ljudi mislilo da je on samo obični debeljko. No, on im je

smrvio kosti. I još nešto, momci! Novac nije ostavio ovdje bez razloga. Taj je novac za vas. Daggett ga je razbacao da bi vas doveo u napast, i mene također. Nešto ću vam reći: kad završim posao u Nevadi, nećete nigdje moći potrošiti taj novac. Ako pokušate, odgovarat ćete pred sudom.

Rekao im je što je imao. Znao je da će im to teško pasti. Morat će zaboraviti sav taj novac i još se boriti protiv hrpe profesionalaca i riskirati život.

Bob im saopći.

– Momci, vjerujte mi što ću vam reći. Ništa na svijetu nije toliko vrijedno da bi se za to išlo u zatvor. Ništa!

Potom je Smokey učinio nešto čime je sve iznenadio i zadivio. Napravio je baklju od štapića bora i suhe mahovine, onako kako to rade Indijanci. Zatim na jedan kraj stavi šibicu, potrči i baci u smjeru Daggettove kuće.

– Buknut će za nekoliko minuta. Tad će se Daggettovi ljudi okrenuti i poći prema kući. Čim se zapali, pucajte bez prestanka.

Svi počnu puzati, tiho poput sjena. Odjednom zabljese plamen. Netko u daljini poviče. Smokey ispali metak u tom smjeru. Obje strane otvore vatru. Blake pogodi jednog revolve-raša s udaljenosti od gotovo sto pedeset metara, što je bio odličan pogodak.

Nekoliko Daggettovih ljudi usmjerilo je pažnju na baklju umjesto da pokuša onemogućiti neprijatelja u napadu. Smokey mahne pomoćnicima da se pužući kreću naprijed. Čak su i pri tom pucali, ne dajući protivnici-

ma priliku da se pomaknu sa svog mjesta. Kad su napokon zašli među drveće imali su dobar zaklon, što je Smokey i želio. Pronade Norma i Boba, zakloni se iza grmlja i pokaže prema zapadu.

— U ovom pojasu Daggett će neko vrijeme biti prilično zauzet. Nas trojica otpuzat ćemo nalijevo i pokušati se ubaciti među njegove ljude. Jeste li spremni?

Oni kimnu i krenu. Kad su bili dovoljno daleko pridignu se, ali još su bili u stanju pripravnosti. Odjednom začuju da se bitka pozadi ražestila i Smokey počne razmišljati bi li se vratio ili išao dalje. Ipak nastavi, trčeći još brže između drveća i grmlja sve dok nije ugledao obrise kuće. Candless i Corbett razmišljali su kako bi njihovi pištolji bili dobrodošli pozadi, no šerif im nije dao priliku da to kažu.

Jedan čovjek kretao se prema njima s pištoljem u ruci, ali je glavom bio okrenut unazad. Norm mu je bio najbliži. Kad je revolveraš došao sasvim blizu, Norm ga zaskoči i snažno obujmi rukom oko vrata, dok ovaj nije ispustio pištolj i pao. Candless pokupi oružje, prekorači tijelo krene dalje. On i njegovi drugovi sad su bili Daggettu za leđima.

Divlja pucnjava malo se smirila. Smokey klekne i pokaže prema mjestu gdje su bile sjene Daggettovih ubojica. Sva se trojica namjeste, nanišane i opale. Pucnjevi zagrme u isti tren i obore tri žrtve. Među revolverašima nastane pometnja i nekoćina zapuca ali više naslijepo nego u određen cilj.

Smokey začuje duboki glas. Daggett je upozoravao ljude da pripaze iza leđa. Smokey zapuca prema njemu, no glas se i dalje čuo. Corbett i Candless pognu, a samo su im glave virile iza smreka.

Daggettovim ljudima pisalo se crno. Ako ostanu iza drveća okrenuti prema sjeveru, šerif ih vidi. A ako se pak okrenu na drugu stranu, savezni šerif može ih lako pogoditi. Jedan od njih poviče da se predaje. Netko mu grubo opsuje i šerif nacilja u tom smjeru.

Napokon je još jedan revolveraš vikao da odustaje. To je demoraliziralo ostale. Bob se približi Smokeyju, pokazujući prema spremištu:

— Dvojica su ondje — reče. — Netko će te pogoditi budeš li još išao naprijed. — Okrene se prema kući. — Možemo im prići sleđa, da nas ne vide.

— Čekaj — zaurla šerif. — Nedostajat će ljudi ovdje. Poslije ćemo se pobrinuti za tu dvojicu. Ovdje želim jednoga...

— To i pokušavam reći. Jedan je od te dvojice Daggett. Hajdemo! — Smokey je premišljao trenutak, a zatim krenuo za Bobom. Oko njih je i dalje pucalo. Ali još se nekoliko revolveraša željelo predati. Smokey je čuo kako im Blake hladnim glasom postavlja uvjete. Tad su se već približili spremištu i polako se šuljali uz južni zid. Kad su stigli do ugla, jedan revolveraš izide

van i, ugledavši ih krajičkom oka, izvuče revolver, okrene se i opali. Smokey i Bob ustuknu. Smokey mu brzo vrati hitac i pogodi ga ravno u srce. On padne.

Šerif se zatim dovuče do prozora. Mogao je vidjeti otvorena vrata i unutrašnjost prostorije.

— Daggett — povikne. — Izlazi, sve je gotovo. Izlazi ili ću ja doći po tebe!

Najprije tišina. Zatim grubi glas iznutra odgovori:

— Udi, šerife. Udi odmah. Ja sam nenaoružan. Nikad ne nosim oružje. — U samo dva koraka Smokey se nade na vratima. Daggett je stajao uzdignutih ruku kako bi pokazao da nema oružje. On krene naprijed. — Dobro, šerife, ti si pobijedio. Zatim se naglo trgne, a Bob baci šerifa u stranu. Moćne ruke uhvate Corbetta u zagrljaj smrti. Smokey poskoči i uperi revolver, ali Daggett okrene Corbetta prema cijevi. Procijedi kroza zatvorene zube:

— Gledaj kako će ovaj umrijeti, Grante. Gledaj, jer ti ćeš biti slijedeći.

Začuje se pucanj. Dim se pojavi između dva čovjeka u zagrljaju, a zatim Jack Daggett ispusti protivnika, zatetura, buljeći s nevjericom u Corbetta. Pokušao se rukom uhvatiti za vrat, ali više nije uspio. Padne i utone u smrt.

Corbett sjedne, duboko dišući. U ruci je držao pištolj deringer što ga je oduzeo stražaru.

Taj posljednji pucanj privukao je saveznog šerifa i ostale u spremište. Kad je vidio tijelo, Blake upita je li mrtav. Grant

potvrdi. Blake spremi pištolj i pogleda okolo.

— Pronašao sam štampariju. U kući ima dovoljno novčanica od dvadeset i sto dolara da se isplati pola nacionalnog dohotka.

— Imaš li sve dokaze koji su ti potrebni? — upita šerif.

Blake kimne.

— Samo što ih sad više ne trebam. On je mrtav.

Smokey iziđe van. Candless i Corbett privodili su svoje zarobljenike.

— Dovedite konje — naredi najbližem čovjeku. — I provjerite jesu li zarobljenici nenaoružani, pa se vraćamo u grad. — Candless i Corbett mu pridu, sivi, umorni i prljavi. Držali su u rukama šerifove zvijezde. Smokey ih pogleda u oči a zatim sagne glavu.

— Nemojte to raditi. Trebam dva zamjenika. Četrdeset dolara na mjesec, hrana za konja i municija. Što kažete na to?

— Šerife — reče Bob. — Na nešto ste zaboravili: mi smo bivši zatvorenici.

Pride im Blake i doda:

— To su najbolji zamjenici što ih možeš imati, šerife. Slažeš se?

Smokey potvrdi.

— Je li vam četrdeset dolara na mjesec dovoljno, momci?

Corbett i Candless pogledaju se, nasmiju i kimnu.

KRAJ

U pripremi

G. F. Unger:
Oklada prije smrti

SIRIUS

PUSTOLOVINE MEĐU ZVJEZDAMA